

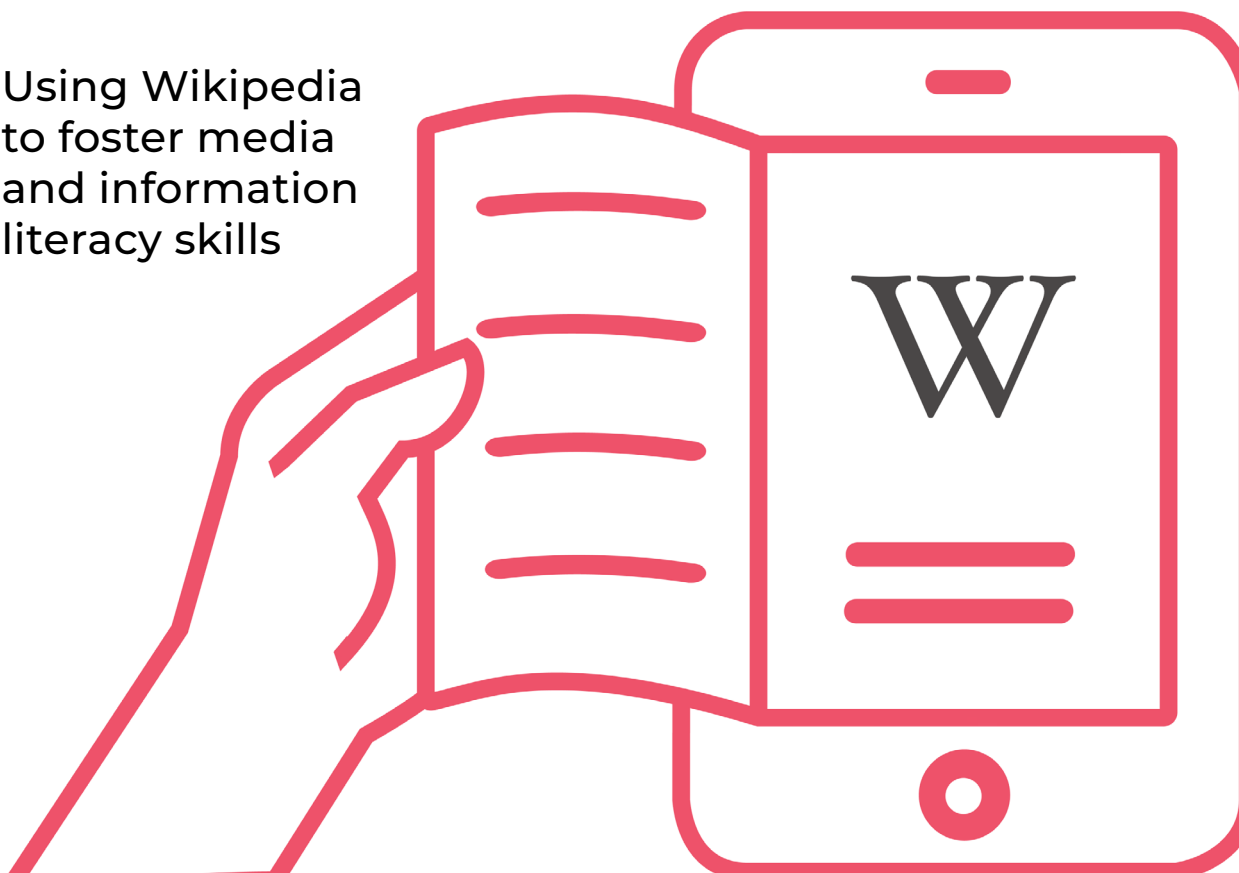
Gabay

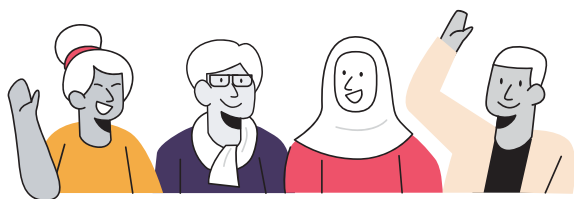
Pagbabasa ng Wikipedia

sa Silid-aralan

Modyul 2

Using Wikipedia
to foster media
and information
literacy skills

*This word cloud is generated from 713 teachers' responses to a survey that was conducted on July 2020 in Bolivia, Morocco, and Philippines

Talaan ng mga Nilalaman

Talaan ng mga Nilalaman	3
Panimula	5
Tungkol sa gabay	6
Paano gamitin ang gabay na ito	7
Key ng Design	7
Iskedyul ng Pagsasanay	8
Socializing your learning	9
Modyul 2 Pagsusuri ng impormasyon	10
2.1 Mga Haligi ng Wikipedia	12
2.2 Mga alituntunin ng Wikipedia	14
2.3 Mga patakaran sa pangunahing nilalaman ng Wikipedia	15
2.5 Mga pahina ng pag-uusap at iba pang mga puwang para sa komunikasyon sa Wikipedia	18
2.6 Tingnan ang kasaysayan at ang proseso ng paglikha ng kaalaman	22
2.7 Mga sanggunian at pagpapatunay	24
2.8 Suriin ang isang artikulo sa Wikipedia	28
2.9 Mapadali ang pag-access sa kalidad ng mga mapagkukunang pang-akademiko para sa Wikipedia	30
Anong susunod?	34
Panghuling Aralin:	36
Isama ang Wikipedia sa iyong mga aralin	36

Template ng Banghay-aralin	.38
Aneks: Halimbawa ng mga banghay-aralin at mga aktibidad upang maidagdag ang Wikipedia sa silid-aralan	.40
Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman	41
Ang Paghahanap	41
Ko ng Kaalaman	41
Sino ang nasa aklat-aralin mo?	45
Kasaysayan	45
Agham	47
Araling Panlipunan	49
Sining ng Wika	51
Matematika	53
Mga Pagkilala	.55
Mga sanggunian	.56

Panimula

Sa buong mundo, ang mga estudyante at mga tagapagturo ay gumagamit ng Wikipedia bilang sanggunian sa pag-aaral. Bilang mga guro, tayo ay maaaring mabigo sa maling paggamit ng Wikipedia ng ating mga mag-aaral o maaari natin itong gamitin upang turuan sila ng mahahalagang aralin sa kaalaman sa midya at impormasyon. Maaari pa natin itong gamitin upang ituro ang mahahalagang kasanayan sa ika-21 siglo katulad ng pagsusuring kritikal, komunikasyon, at kolaborasyon. Sa halos bawat akademikong aralin, maaaring gamitin ng mga estudyante ang Wikipedia bilang “unang pupuntahan” sa pagkalap ng impormasyon ng isang paksa. Tulungan natin silang gawin ito nang responsable!

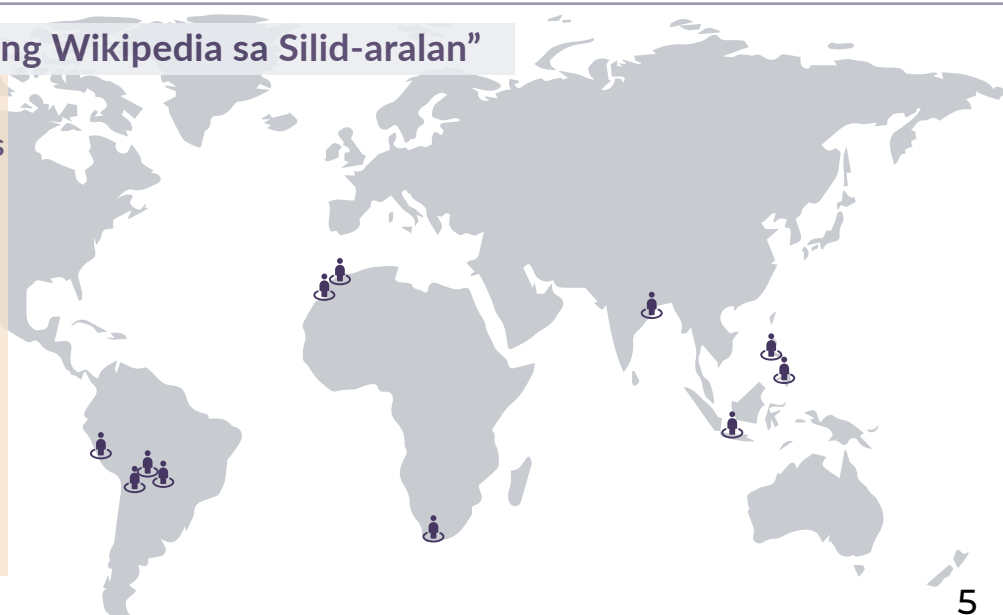
Ang pangkat ng Edukasyon sa [Wikimedia Foundation](#) ay nasasabik na ipakilala ang gabay na ito bilang mahalagang bahagi ng programang “Pagbabasa ng Wikipedia sa Silid-aralan”. Ang “Pagbabasa ng Wikipedia sa Silid-aralan” ay isang programa sa pagsasanay na nakakatulong sa mga guro na maintindihan at gawing kalamangan ang Wikipedia bilang kasangkapan sa pag-aaral sa pamamagitan ng pag-uugnay nito sa mga sangkap ng balangkas ng Media and Information Literacy ng UNESCO. Sa pinakaunang yugto, bumuo kami ng gabay ng guro at programa sa propesyonal na pagsasanay upang maiyayon sa mga sistema sa panlokal na edukasyon at realidad ng mga guro sa tatlong nangunungang bansa. Matutulungan ng gabay na ito ang mga guro na maibahagi ang mahahalagang kasanayan sa literasiya ng midya at impormasyon para sa ika-21 siglo, kabilang ang pag-unawa kung paano ginagawa ang impormasyon, paano ma-access at masuri ang nilalaman sa online, at paano maintindihan ang mga pagkiling at mga kakulangan sa kaalaman. Tinutugunan din ng programa sa pagsasanay na ito ang mahahalagang tanong na natatanggap namin mula sa mga guro tungkol sa paano mapapanatiling ligtas ang mga estudyante sa online, at paano sila ihahanda upang harapin ang iba’t ibang anyo ng panlilinlang at maling impormasyon sa online.

Wikimedia Foundation

Ang [Wikimedia Foundation](#) ay isang non-profit na organisasyon na sumusuporta sa Wikipedia at mga kaugnay na proyekto nito. Gumagawa kami patungo sa isang mundo na kung saan ang lahat ay malayang nakakabahagi sa lahat ng kaalaman. Sinusuportahan namin ang pandaigdigang pamayanan ng mga boluntaryo na nagtutulong-tulong sa pagkolekta, pagbuo, at pagbahagi ng nilalaman na pang-edukasyon, at itinataguyod namin ang mga pamantayan at patakaran na gumagarantiya sa karapatan ng malayang kaalaman.

Pangkat ng “Pagbabasa ng Wikipedia sa Silid-aralan”

Nichole Saad
Melissa Guadalupe Huertas
Vasanthi Hargyono
Sailesh Patnaik
Brahim Faraji
Soukaina Abelhad
Noemi Ticona Angles
Olga Paredes Alcoreza
Erlan Vega Rios
Imelda Brazal
Vanj Padilla

Tungkol sa gabay

Ang gabay na ito ay nakaayon sa tatlong bahagi ng balangkas ng [Media and Information Literacy](#) (MIL) ng UNESCO: pagkuha, pagsuri at paglikha. Iminumungkahi ng UNESCO ang isang pinagsama-samang pamamaraan patungo sa interdisiplinaryong konsepto ng literasiya, at ang MIL ay tinukoy bilang “isang pangkat ng mga kakayanan na nagbibigay kapangyarihan sa mga mamamayan na ma-access, mabawi, maunawaan, masuri at magamit, lumikha gayundin ang magbahagi ng impormasyon at nilalaman ng midya sa lahat ng format, gamit ang iba’t ibang klase ng pamamaraan, sa isang kritikal, etikal at epektibong paraan, lumahok at makisali sa mga aktibidad na pansarili, pampropesyonal at panlipunan”. Naniniwala kami na ang matuto kung paano puspusing isangkot ang mga estudyante sa Wikipedia ay susi upang matamo ang mga kakayanan na nakapaloob sa balangkas ng MIL.

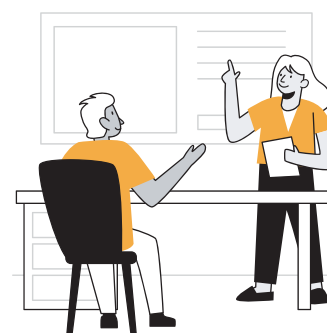

Sa pagbuo ng gabay na ito, gumamit kami ng mga alituntunin ng balangkas ng [Pag-unawa ayon sa Disenyo](#) upang maiayos ang mahahalagang tanong at pangmatagalang pagkaunawa. Pinagsasama-sama ng bawat modyul ang malinaw na resulta ng pag-aaral para sa mga guro gayundin ang aplikasyon sa silid-aralan na kanilang matututunan.

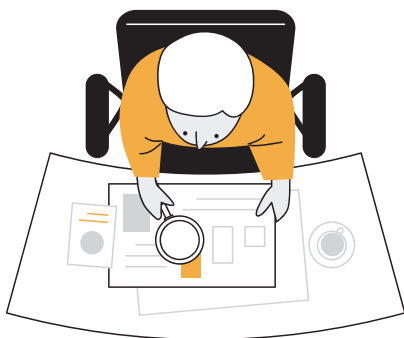
Sinunod namin ang positibong pamamaraan na kung saan inuugnay namin ang mga nakaraang sariling karanasan ng guro at kaalaman kung paano gumagana ang Wikipedia. Ang mga tanong na pag-iisipan at mga aktibidad ay nakakatulong sa mga guro na makabuo ng bagong kaalaman at iugnay ito sa kanilang mga ginagawa at karanasan sa silid-aralan.

Ang pedagohikal na paraang ito ay naaayon sa aming pilosopiyang pang-edukasyon:

- Naniniwala kami na ang mga bukas na pang-edukasyong mapagkukunan ay mahalaga sa pagbibigay ng magandang edukasyon para sa lahat kaya naman ang pagsali sa mga bukas na kilusan ay tumutulong sa mga estudyante na sumulong bilang mga mag-aaral ng ika-21siglo
- Naniniwala kami na mas natututo ang mga estudyante kapag napapagaan nila ang kanilang sariling pakikipagsapalaran sa pag-aaral sa suporta ng mga guro
- Naniniwala kami na anuman ang pinagmulan at kakayahan ng mga tao ay dapat na makasali at matuto sa aming programa
- Pinahahalagahan namin ang lokal na kaalaman at mga karanasan at naniniwala na ang aming mga programa ay dapat kayang maisama ang mga lokal na mapagkukunan ng magagamit sa pag-aaral sa silid-aralan
- Naniniwala kami na ang kapakanan ng estudyante ay mahalaga sa kanilang pang-akademya at panlipunang pag-unlad

Paano gamitin ang gabay na ito

Ang nilalaman ng patnubay na ito ay nagsasama ng kayamanan ng kaalamang ginawa ng mga pamayanan ng Wikimedia at ito ay dinisenyo upang madaling umangkop sa iba't ibang mga konteksto. Nagmula ito sa mga patakaran, panuntunan, sanaysay sa Wikipedia na isinulat ng Wikimedians, at iba't ibang mga mapagkukunan na makakatulong upang maunawaan ang Wikipedia, mga pamayanan, at kasanayan. Maaari mong makita ang mga orihinal na mapagkukunan kung saan nagmula ang nilalamang ito sa seksyon ng Mga Sanggunian.

Ang gabay na ito ay lisensyado ng Wikimedia Foundation sa ilalim ng internasyonal na lisensyang [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0](#). Ibig sabihin nito ay malaya kang kumompya, muling ipamahagi, humango, at isalin ang mapagkukunang ito para sa anumang kaukulan hangga't nagbibigay ka ng naaangkop na kredito sa mga may akda at gamitin ang kaparehong lisensyang Creative Commons para ipamahagi ang iyong mga ambag.

Key ng Design

Kahon sa aktibidad

Ipinapahiwatig ng kahon ng aktibidad ang isang aktibidad na kinakailangan para sa pagsasanay, ang bawat seksyon sa patnubay na ito ay mayroong kahit isang. Basahin ang mga tagubilin at gamitin ang mga blangkong pahina upang kumuha ng mga tala kung nais mo. Kung ginagamit mo ang Patnubay ng Guro na ito bilang bahagi ng isang cohort sa pag-aaral, magkakaroon ka ng isang forum na nakatuon sa pagbabahagi ng iyong trabaho.

Infobox

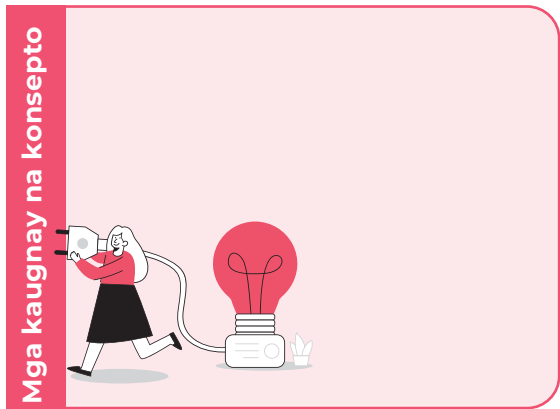
Ang kahon na "infobox" ay tumatawag ng pansin sa kawili-wili o nakakaalam na impormasyon tungkol sa paksang sinusuri namin sa seksyon.

infobox

Mga kaugnay na konsepto

Ang mga kahon na “Mga kaugnay na konsepto” ay nagpapahiwatig ng nilalaman na direktang nauugnay sa mga teorya sa edukasyon o mga trend ng pedagogical. Gamitin ang impormasyong ito upang makagawa ng mas malalim na koneksyon sa pagitan ng nilalaman at iyong kasanayan sa pagtuturo.

Annex

Naglalaman ang annex ng mga sample na plano sa aralin na maaari mong gamitin o iakma upang matugunan ang mga pangangailangan ng iyong mga mag-aaral. Suriin ang mga plano sa aralin bago mo gawin ang pangwakas na aktibidad.

**Annex:
Example lesson plans
and activities to
integrate Wikipedia
in the classroom**

Iskedyul ng Pagsasanay

Modyul 1	Modyul 2	Modyul 3
 _____ _____	 _____ _____	 _____ _____
 _____ _____	 _____ _____	 _____ _____
 _____ _____	 _____ _____	 _____ _____

Socializing your learning

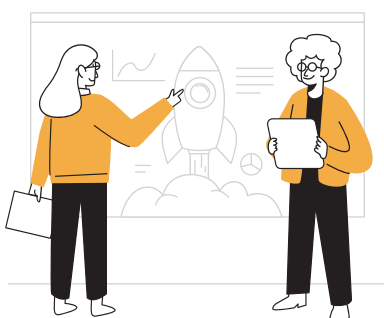

No matter where you are, by learning about Wikipedia and bringing it to your classroom you are becoming part of a community of innovative educators committed to lifelong learning.

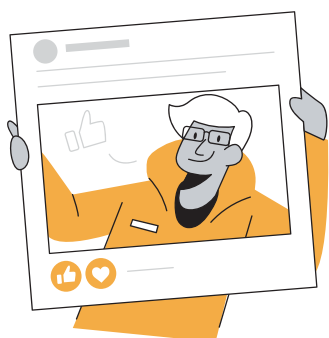
If you are using these resources through a facilitated learning cohort, your local facilitator will tell you where to share your responses and assignments (eg: Facebook group, Moodle course, Discord channel).

During the training, you will share and report on your progress as you work through the assignments in each module.

If you are an independent learner, consider the following ideas to make your learning more social:

Find a colleague who is also interested in expanding their knowledge and skills on Wikipedia, media and information literacy, or digital spaces. Schedule bi-weekly check-ins to share your progress and learning, help each other clarify some doubts, or go deeper into the topics that interest you. By the end of Module 3, you could meet monthly to continue learning to contribute content to Wikipedia together!

If you use social media, decide on a day where you can post about your main learnings of the week to, share your reflections, helpful links, and tag us via @WikimediaEdu on Twitter or @WikimediaEducationTeam on Facebook. We would love to see what you're getting from this experience!

Modyul 2

Pagsusuri ng impormasyon

Kagalingan ng MIL

Pag-unawa, pagtatasa, at pagsusuri ng impormasyon at midya

Resulta ng pag-aaral:

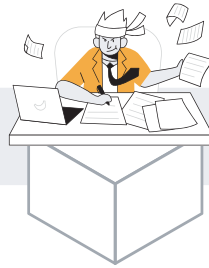
1. Magagamit ng mga guro ang mga haligi ng Wikipedia at mga alituntunin sa paggabay upang pag-aralan ang kalidad ng isang artikulo sa Wikipedia
2. Magagamit ng mga guro ang iba't ibang mga bahagi ng isang artikulo sa Wikipedia upang matukoy ang kalidad ng impormasyon

Aplikasyon sa silid-aralan:

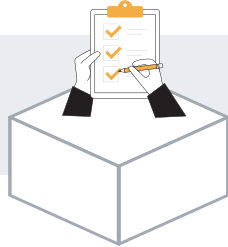
1. Maaaring isama ng mga guro ang Wikipedia bilang isang kagamitan sa silid-aralan para sa pagtuturo ng media at literasiya sa impormasyon
2. Masusuri ng mga guro ang kakayahan ng mga mag-aaral sa midya at literasiya sa impormasyon gamit ang Wikipedia

TAPUSIN

2.9
Mapadali ang pag-access sa kalidad ng mga mapagkukunang pang-akademiko para sa Wikipedia

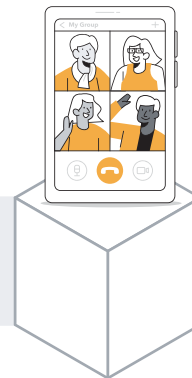
2.7
Mga sanggunian at pagpapatunay

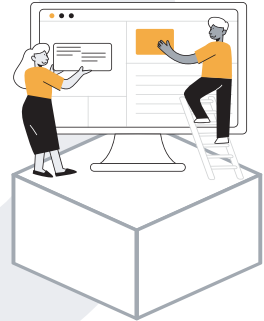
2.8
Suriin ang isang artikulo sa Wikipedia

2.6
Tingnan ang kasaysayan at ang proseso ng paglikha ng kaalaman

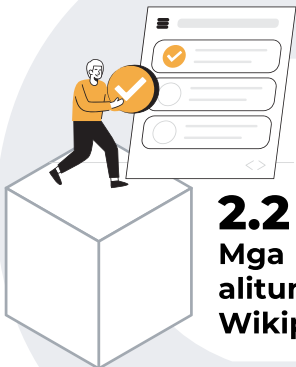
2.5
Mga pahina ng pag-uusap at iba pang mga puwang para sa komunikasyon sa Wikipedia

2.4
Pangkalahatang-ideya ng isang istraktura ng artikulo sa Wikipedia

2.3
Mga patakaran sa pangunahing nilalaman ng Wikipedia

2.2
Mga alituntunin ng Wikipedia

2.1
Mga Haligi ng Wikipedia

SIMULA

Modyul 2
Landas sa pag-aaral

2.1 Mga Haligi ng Wikipedia

Ang haligi ay isang simbolo ng lakas, tinitiyak nito ang pagkamaasahan at suporta. Gumagamit kami ng mga haligi upang maipakita ang mga pundasyon kung saan may isang bagay na itinayo. Libu-libong mga boluntaryo ang gumagamit ng kanilang oras, kaalaman, at pagkamalikhain upang i-edit ang Wikipedia – sama-samang binubuo ang pinakawasto, kumpleto, at pinakanagagamit na ensiklopedya sa mundo. Habang totoo na walang mahigpit na mga patakaran at walang atas na herarkiya ng kapangyarihan sa mga boluntaryong editor, ang pagtatakda ng mga ekspektasyon na gumagabay sa kontribusyon sa Wikipedia ay mahalaga. Mayroong 5 pangunahing mga prinsipyo, o haligi, kung saan tumatakbo ang Wikipedia.

1. Ang Wikipedia [ay isang ensiklopedya](#)

Pinagsasama ng Wikipedia ang maraming mga katangian ng pangkalahatan at dalubhasang mga [ensiklopedya](#), [almanak](#), at [diksiyonaryong heograpiko](#). Ang saklaw ng Wikipedia ay lubos na naiimpluwensyahan ng mga tradisyong ito. Ang mga ensiklopedya ay hindi naghahangad na maglaman ng bawat solong pahayag na nagawa sa isang paksa ngunit nagbibigay ng isang makatuwirang malalim na pangkalahatang ideya upang ang mambabasa ay tiwala na makagawa ng mas maraming pananaliksik tungkol sa

paksa. Ang Wikipedia ay hindi isang plataporma para sa pag-aanunsiyo, isang eksperimento sa anarkiya o demokrasya, isang walang kinikilingan na koleksyon ng impormasyon, isang direktoryo sa web, o isang pahayagan.

2. Ang Wikipedia ay nakasulat mula sa isang [walang kinikilingan na pananaw](#):

Nagsusumikap ang Wikipedia para sa mga artikulo na nagdodokumento at nagpapaliwanag ng mga pangunahing pananaw sa isang walang kinikilingan na tono - nakakamit ito sa pamamagitan ng paggamit ng maaasahan, mapanghahawakan na sanggunian. Ang impormasyon at mga isyu tungkol sa isang paksa sa halip ay ipinapaliwanag kaysa sa pinagtatalunan. Ang mga paksang mayroon isang kilalang pananaw at ang mga may maraming pananaw ay inilalahad nang wasto at nasa konteksto.

3. Ang Wikipedia ay mayroong [libreng nilalaman](#) na ang sinuman ay maaaring mag-edit, gamitin, baguhin, at ipamahagi:

Dahil ang lahat ng mga editor ay naglisensya nang walang bayad ng kanilang gawain sa publiko, walang editor ang nagmamay-ari ng isang artikulo, at ang anumang mga kontribusyon ay maaari pa rin iwasto at muling maipapamahagi. Dapat igalang ng mga editor ng Wikipedia ang mga batas sa karapatang magpalathala, at huwag kailanman mapalayo mula sa mga mapagkukunan.

4. Dapat tratuhin ng mga editor ang bawat isa nang may respeto at [paggalang](#):

Dapat ipakita ng mga Wikipedians ang paggalang sa lahat ng mga nag-aambag, kahit na may mga hindi pagkakasunduan. Ang mga Wikipedian ay hindi dapat sumali sa personal na pag-atake. Ang mga editor ng Wikipedia ay dapat kumilos nang may mabuting pananalig, at ipagpalagay ang mabuting pananalig ng iba.

5. Ang Wikipedia ay walang matatag na [mga patakaran](#):

Ang Wikipedia ay may mga patakaran at patnubay, ngunit hindi inukit ang mga ito sa bato; ang kanilang nilalaman at interpretasyon ay maaaring magbago sa paglipas ng panahon. Mas mahalaga ang kanilang mga prinsipyo at diwa kaysa sa kanilang literal na mga salita, at kung minsan ang pagpapabuti ng Wikipedia ay nangangailangan ng paggawa ng isang pagbubukod.

Magkasamang pagbuo ng mga ekspektasyon

Halos sa parehong paraan na itinuturing ng mga nag-aambag sa Wikipedia ang kanilang mga sarili bilang isang komunidad, ang ating mga silid-aralan ay maaaring itayo bilang isang [komunidad ng mga mag-aaral](#). Ipinapakita ng pananaliksik na kapag

binigyan natin ang ating mga mag-aaral ng ilang pagpipilian at ahensya sa kung paano pinamamahalaan ang kanilang pag-aaral, maaari silang maging mas udyok upang matuto at lumahok. Maaari rin itong maging bahagi ng [nakatagong kurikulum](#) ng kung paano natin turuan ang mga mag-aaral na makipag-ugnay sa bawat isa at sa mundo. Ginagawa ito ng mga Wikipedian sa pamamagitan ng mga konsultasyon at pagbuo ng mga kasunduan sa kanilang mga komunidad.

Nagawa mo ba ang ganito sa iyong mga mag-aaral? Paano mo ito nagawa? Sabihin sa amin ang higit pa sa pamamagitan ng pagsagot sa mga katanungan sa ibaba. Pagkatapos, ibahagi ang iyong mga sagot sa kaukulang prompt sa nakatuong forum.

<p>Ano ang ilang mga inaasahan sa klase na tinukoy ng iyong mga mag-aaral? Kung walang anuman, paano mo makukuha ang iyong mga mag-aaral na maging kapwa may-akda ng mga gabay na haligi ng iyong silid-aralan?</p>	
<p>May alinman ba sa limang haligi ng Wikipedia na may kaugnayan sa iyong komunidad sa silid-aralan? Ano sa palagay mo ang tatatak sa karamihan sa mga mag-aaral sa pagbuo ng limang haligi ng inyong silid-aralan?</p>	
<p>Paano mo matutulungan ang mga mag-aaral na maunawaan ang kahalagahan ng mga gabay na haligi at angkinin ang mga ito?</p>	

2.2 Mga alituntunin ng Wikipedia

Sa aming mga silid-aralan, nagtatakda kami ng mga hangganan sa katanggap-tanggap at hindi katanggap-tanggap na pag-uugali. Nagtataguyod kami ng mga layunin para sa bawat isa sa aming mga mag-aaral at sa komunidad ng silid-aralan bilang isang kabuuan. Katulad ng aming sariling mga komunidad sa pag-aaral, ang Wikipedia ay pinamamahalaan ng mga hanay ng [mga alituntunin](#). Ipinapaalam ng mga alituntuning ito ang lahat mula sa kung paano dapat kumilos ang mga tao sa Wikipedia hanggang sa pagbibigay ng mga pangalan, at kahit na kung paano natatanggal ang isang artikulo. Ang mga alituntuning ito ay nagtatatag ng mga pamantayan sa kung paano nagtutulungan ang komunidad upang makamit ang mga layunin nito.

Sa ngayon, magpokus muna tayo sa mga alituntunin sa pag-uugali, dahil makakatulong ito sa iyo na maunawaan kung paano nagtutulungan ang komunidad upang matiyak na ang Wikipedia ay wasto, maaasahan, at napapanahon.

Mga Alituntunin sa Pag-uugali ng Wikipedia

Ipagpalagay ang mabuting pananalig

Maliban kung mayroong matibay na katibayan sa kabaligtaran, hinihimok ang mga editor ng Wikipedia na ipalagay na ang mga taong nagtatrabaho sa proyekto ay nagsisikap na tulungan ito, hindi sirain ito.

Salungatan ng interes

Ang mga editor ng Wikipedia ay hindi dapat gumamit ng Wikipedia upang itaguyod ang kanilang sarili, kanilang mga kaibigan o pamilya, kanilang mga website, o kanilang mga organisasyon.

Nakagagambalang pagbago

Ang mga kalahok na may pare-parehong aktibidad na nakakagambala sa pag-unlad patungo sa pagpapabuti ng isang artikulo o pagbuo ng isang maaasahang ensiklopedya ay maaaring harangan o pagbawalan nang walang katiyakan mula sa pag-edit ng Wikipedia.

Huwag guluhin ang Wikipedia upang ilarawan ang isang punto

Dapat ipahayag ng mga editor ng Wikipedia ang kanilang mga punto. Gayunpaman, hindi nila dapat i-spam ang Wikipedia, hindi makatarungang imungkahi ang pagtanggap sa mga artikulo, isagad ang mga panuntunan sa kanilang mga limitasyon, o kung hindi man ay lumikha ng gawain para sa ibang mga tao upang mapatunayan lamang ang isang adhikain.

Magandang kaugalian

Ang mga nag-aambag ay may magkakaibang pananaw, perspektibo, at pinagmulan, na kung minsan ay malawak na nagkakaiba. Ang pagtrato sa iba nang may paggalang ay susi sa epektibong pakikipagtulungan sa pagbuo ng isang ensiklopedya.

Mangyaring huwag kagatin ang mga bagong dating

Marami sa mga bagong nag-aambag ay kulang sa kaalaman tungkol sa mga patakaran ng Wikipedia. Gayunpaman, dapat ay palaging maunawaan ng mga editor ng Wikipedia na ang mga bagong nag-aambag ay inaasahang maging "kasapi" at samakatuwid ay ang ating pinakamahalagang mapagkukunan.

aktibidad

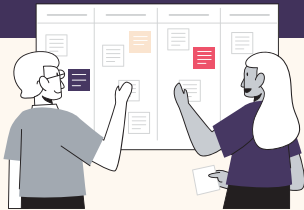
Paghambingin at pag-ibahin ang mga alituntunin sa pag-uugali ng Wikipedia sa mga itinakda mo na pag-uugali sa iyong mga mag-aaral. Ano ang magiging larawan ng isang komunidad sa silid-aralan kung sumusunod sila sa mga patnubay sa pag-uugali ng Wikipedia? Ibahagi ang iyong mga saloobin sa pangkat sa online forum.

2.3 Mga patakaran sa pangunahing nilalaman ng Wikipedia

Ang isa sa mga pangunahing maling kuru-kuro na mayroon ang mga guro tungkol sa Wikipedia ay na ito ay isang teritoryo na "kahit ano na lamang" sa internet: kung ang mga tao ay malayang makapag-edit at makapagdagdag ng nilalaman, magsusulat sila ng kahit anong gusto nila. Gayunpaman, ang nilalaman ng Wikipedia ay pinamamahalaan ng tatlong pangunahing mga patakaran sa nilalaman. Tinutukoy ng mga patakaran ito ang uri at kalidad ng materyal na katanggap-tanggap sa mga artikulo sa Wikipedia. Ang mga patakaran ito ay nakaugnay sa isa't isa, at hindi dapat ipaliwanag nang magkahiwalay sa bawat isa.

- 1. Walang kinikilingan na pananaw** – Ang lahat ng mga artikulo sa Wikipedia at iba pang nilalaman na parang ensiklopedya ay dapat na nakasulat mula sa isang walang kinikilingan na pananaw, na kumakatawan sa mga makabuluhang pananaw nang pantay, proporsyonal at walang pagkiling. Upang makita ang ilang mga halimbawa, subukan itong [pagsusulit na walang kinikilingan!](#)
- 2. Pagpapatotoo** – Ang materyal na di tiyak ang nilalaman kasama na ang mga sipi nito, dapat ay maiugnay sa isang maaasahang, nailathala na sanggunian. Sa Wikipedia, ang pagpapatotoo ay nangangahulugang ang mga taong nagbabasa at nag-e-edit ng ensiklopedya ay maaaring suriin na ang impormasyon ay nagmula sa isang maaasahang mapagkukunan.
- 3. Walang orihinal na pagsasaliksik** – Ang Wikipedia ay hindi naglalathala ng orihinal na kaisipan: ang lahat ng materyal sa Wikipedia ay dapat maiugnay sa isang maaasahang, nailathala na sanggunian. Ang mga artikulo ay hindi maaaring maglaman ng anumang bagong pagtatasa o pagbubuo ng nailathala na materyal na nagsisilbi upang isulong ang isang posisyon na hindi malinaw na naisulong ng mga mapagkukunan.

aktibidad

Pagsusuri sa pangunahing mga patakaran sa nilalaman ng Wikipedia

Pumili ng isang paksa na gusto mo at gamitin ang Wikipedia upang makahanap ng 2-3 nauugnay na mga artikulo. Suriin kung gaano kahusay sumasalamin sa mga pangunahing patakaran sa nilalaman ng Wikipedia. Gamitin ang talahanayan sa ibaba upang maitala ang iyong mga sagot at magbahagi ng isang buod sa online forum.

	Artikulo 1:	Artikulo 2:	Artikulo 3:
	_____	_____	_____
Walang kinikilingan na pananaw Ang artikulo ba ay nagpapakita ng impormasyon na patas at walang kinikilingan?			
Pagpapatotoo Maaari mo bang tukuyin ang mga sanggunian ng impormasyong ipinakita sa artikulo? Gaano katotoo ang sanggunian?			
Walang orihinal na pagsasaliksik Mayroon bang pinagkunan na nabanggit sa artikulo na naglalaman ng orihinal na pagsasaliksik?			
Pangkalahatang pagtatasa Batay sa iyong pagtatasa, gaano sa tingin mo maaasahan ang artikulong ito?			

2.4 Pangkalahatang-ideya ng isang istraktura ng artikulo sa Wikipedia

Sa mga sumusunod na seksyon, suriin natin ang iba't ibang mga elemento na pangkalahatang bahagi ng isang artikulo sa Wikipedia. Maaari silang magbigay sa iyo at sa iyong mga mag-aaral ng mga payo para sa isang mas kritikal na pagtingin sa impormasyong iyong kinokonsumo online at offline.

Magsimula tayo sa isang mabilis na pangkalahatang ideya:

Ang "Usapan" section ay nagpapakita ng mga pag-
uusap tungkol sa paksa ng
artikulo. Pinapakita dito kung
paano binubuo ang nilalaman
nito sa pamamagitan ng
pagpapalitan ng mga ideya.

Ang tab na ito ay nagpapakita
ng mga edits na ginawa sa
isang artikulo ng Wikipedia,
paano binago ang artikulo
sa pagdaan ng panahon,
at kung paano kabago ang
impormasyong nandito.

Gamitin ang search box
upang mangalap ng
impormasyon na hindi
nangangailangang umalis sa
pahina ng Wikipedia.

Ang mga numerong
matatagpuan sa
isang artikulo
sa Wikipedia ay
tumutukoy sa
mga sangguniang
ginamit upang
malikha ito.
Masusukat ang
kaangkapan ng
artikulo base sa
mga bilang at
kalidad ng mga
sanggunian na
mayroon ito.

Ang mga blue link
ay makakatulong
saiyo upang
matuklas pa ang
ilang artikulo sa
Wikipedia na
konektado sa
paksang iyong
hinanap. Ang mga
red link ay
tumutukoy sa
mga pahinang
hindi pa makikita
pero nararapat na
magkaroon.

The screenshot shows the Wikipedia article for Maya Angelou. Callout boxes highlight the following elements:

- Search Box:** Located at the top right, used for finding information without leaving the page.
- Navigation Tabs:** "Article" and "Talk" tabs are visible at the top left.
- Article Title:** "Maya Angelou" is prominently displayed.
- Lead Section:** The first paragraph of the article, which provides a summary of the subject.
- References:** Blue links and red links are used to cite sources and related articles.
- Infobox:** A summary box on the right side containing a photo and key biographical information.

Ito ay mga palatandaan na tumutukoy
sa isang artikulo kung ito ay "good" o
"featured" na content. Mayroon naming
mga palatandaan na tumutukoy na
kailangan pang ayusin ang isang artikulo,
maglagay pa mga angkop na basehan
(citations needed), o potensyal na
conflicts.

Contents [\[hide\]](#)

- 1 Early life
- 2 Career
  - 2.1 Adulthood and early career: 1951–61
  - 2.2 *Africa to Caged Bird*: 1961–69
  - 2.3 Later career
- 3 Personal life
- 4 Death
- 5 Works
  - 5.1 Chronology of autobiographies
- 6 Reception and legacy
  - 6.1 Influence
  - 6.2 Critical reception
  - 6.3 Awards and honors
  - 6.4 Uses in education
- 7 Poetry
- 8 Style and genre in autobiographies
- 9 References
  - 9.1 Explanatory notes
  - 9.2 Citations
  - 9.3 Works cited
- 10 External links

Ang nilalaman ng pahina (table of contents) ay nagpapakita kung paano nakaayos ang mga nilalaman ng artikulo. Pinapakita nito kung paano nakaayos ang artikulo at nakatutulong sa mga mag-aaral upang mas maging masusi ang kanilang pangangalap ng impormasyon

References

Ang section ito ay nagtitipon ng lahat na mga sangunian na ginamit sa artikulo. Maaari rin itong mapalamnan ng mga tala upang maging malinaw o mapalawak pa ang mga impormasyon na makukuha sa artikulo. Ang mga mag-aaral ay maaaring magamit ang section na ito para mapalawak pa ang kanilang pangangalap ng impormasyon sa labas ng Wikipedia at makakuha ng mga pang-akademikong batayan na maaaring maibilang sa kanilang mga pagsusuri. Ang Wikipedia ay simula lamang ng kanilang paghahanap.

Explanatory notes

1. ^ Angelou wrote about Vivian Baxter's life and their relationship in *Mom & Me & Mom* (2013), her final installment in her series of seven autobiographies.
2. ^ According to Angelou, Annie Henderson built her business with food stalls catering to black workers, which eventually developed into a store.^[9]
3. ^ The correct Greek spelling of Angelou's husband name is probably "Anastasios Angelopoulos".^[28]
4. ^ Reviewer John M. Miller calls Angelou's performance of her song "All That Happens in the Marketplace" the "most genuine musical moment in the film".^[34]
5. ^ In Angelou's third book of essays, *Letter to My Daughter* (2009), she credits Cuban artist *Celia Cruz* as one of the greatest influences of her singing career, and later, credits Cruz for the effectiveness and impact of Angelou's poetry performances and readings.^[36]
6. ^ Guy Johnson, who as a result of this accident in Accra and one in the late 1960s, underwent a series of spinal surgeries. He, like his mother, became a writer and poet.^[45]
7. ^ Angelou called her friendship with Malcolm X "a brother/sister relationship".^[49]
8. ^ Angelou did not celebrate her birthday for many years, choosing instead to send flowers to King's widow *Coretta Scott King*.^[53]
9. ^ See *Mom & Me & Mom*, pp. 168–178, for a description of Angelou's experience in Stockholm.
10. ^ Angelou described their marriage, which she called "made in heaven",^[59] in her second book of essays *Even the Stars Look Lonesome* (1997).
11. ^ Angelou co-wrote "And So It Goes" on Flack's 1988 album *Oasis*.^[61]
12. ^ Angelou dedicated her 1993 book of essays *Wouldn't Take Nothing for My Journey Now* to Winfrey.^[66]
13. ^ In her fifth autobiography *All God's Children Need Traveling Shoes* (1987), Angelou recounts being identified, on the basis of her appearance, as part of the *Bambara people*, a subset of the Mande.^[97]
14. ^ See Gillespie et al., pp. 153–175.
15. ^ Angelou describes her brother's addiction to heroin in *Mom & Me & Mom*, pp. 189–194.
16. ^ In Angelou's essay, "My Grandson, Home at Last", published in *Woman's Day* in 1986, she describes the kidnapping and her response to it.^[105]
17. ^ In *Letter to My Daughter* (2009), Angelou's third book of essays, she related the first time she used legal pads to write.^[112]

Citations

1. ^ "Maya Angelou" [c](#). SwissEduc.com. December 17, 2013. Archived from the original [c](#) on December 17, 2013.
2. ^ Glover, Terry (December 2009). "Dr. Maya Angelou". *Ebony*. Vol. 65 no. 2. p. 67.
3. ^ [a](#) [b](#) Stanley, Alessandra (May 17, 1992). "Whose Honor Is It, Anyway?" [c](#). *The New*
72. ^ [a](#) [b](#) [c](#) Manegold, Catherine S. (January 20, 1993). "An Afternoon with Maya Angelou; A Wordsmith at Her Inaugural Anvil" [c](#). *The New York Times*. Retrieved December 20, 2013.
73. ^ [a](#) [b](#) [c](#) [d](#) Younge, Gary (May 24, 2002). "No surrender" [c](#). *The Guardian*. Retrieved
120. ^ Tobar, Hector (June 4, 2014). "Maya Angelou's memorial service to be live-streamed" [c](#). *Los Angeles Times*. Retrieved June 11, 2014.
121. ^ "PROGRAM NOTE: Maya Angelou, French Open" [c](#). *WXII*. June 7, 2014. Retrieved June 11, 2014.

aktibidad

Subukan ito sa iyong sarili!

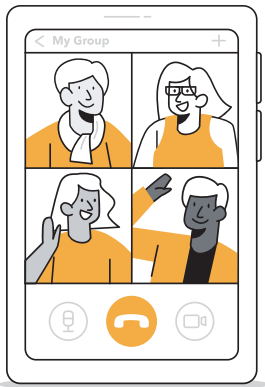
Maaari mo bang matukoy ang mga elemento na ipinakita sa itaas sa mga sumusunod na artikulo?

- [Ilog Amasona](#)
- [Pandaigdigang Pamanang Pool](#)
- [TikTok](#)

Natukoy mo ba ang mga bagong elemento sa isang artikulo sa Wikipedia na hindi kasama sa seksyong ito? Ibahagi ang iyong mga natuklasan sa pangkat sa online forum.

Tandaan: Kung gusto pa ng ibang gawaing tulad nito, maaari kang pumindot [dito](#) upang makakuha ng isang random na de-kalidad na artikulo sa Wikipedia upang suriin.

2.5 Mga pahina ng pag-uusap at iba pang mga puwang para sa komunikasyon sa Wikipedia

Gaano kadalas ka nakakakuha ng tingin sa likod ng kamera kung paano nailalathala ang mga aklat? Gaano kadalas mo isinasaalang-alang kung sino ang sumulat ng mga mapagkukunang pang-edukasyon na iyong ginagamit - ang kanilang mga pinagmulan, o ang mga pananaw na maaaring gumagabay sa kanilang pagsusulat? Ang isa sa mga pinaka kamangha-manghang bagay tungkol sa paggamit ng Wikipedia bilang isang kagamitan sa pag-aaral ay parehong ikaw at ang iyong mga mag-aaral ay maaaring magkaroon ng ideya kung paano ginawa at na-curate ang impormasyon. Ito ay tulad ng pagiging nasa isang silid kasama ang mga tagapaglathala, at pinapayagan at hinihikayat na magtanong - o kahit magbigay ng kontribusyon!

Ang mga pahina ng pag-uusap (kilala rin bilang mga pahina ng talakayan) ay mga espasyo kung saan maaaring talakayin at maiugnay ng mga editor ang mga pagpapabuti sa mga artikulo o iba pang mga pahina ng Wikipedia. Gumagamit ang mga boluntaryo ng Wikipedia ng mga pahina ng pag-uusap upang masuri ang mga problema sa isang artikulo, pagdebatehan ang pagiging kilala ng isang paksa, o masuri ang kalidad ng isang artikulo.

Tingnan natin ang isang seksyon ng Pahina ng pag-uusap ng artikulo "[Early childhood education](#)". Anong mga kasanayan at kahalagahan ang ipinapakita ng mga editor?

Early Childhood Education And Technology [Pradeep.aradhya \(talk\)](#) 14:19, 12 April 2011 (UTC)[pradeep.aradhya](#) [[edit source](#)]

I would like to propose an additional section to this page to do with how technology is used in Early Childhood Education. While the subjective nature of the page is still in question, efforts to educate young children are real enough. An unbiased view with examples on how it is being done, particularly with technology would be very useful. What is a good course of action on this?

Chicago study [[edit source](#)]

I deleted the Chicago longitudinal study because it was unsourced *and* it didn't mention a control for income, meaning its results were basically meaningless. I also got rid of a lot of self-advertising, and put up the "irrelevant" tag for the "Development" section, since it doesn't really talk about *education*. [Prof. Squirrel \(talk\)](#) 23:17, 14 May 2012 (UTC)

I think the Theory/Development domains section needs work but isn't irrelevant. It may not make this clear, but the connection to the topic is that early childhood education practices try to take into account these domains of development in order to teach kids most effectively and appropriately given their ages and abilities. For example, preschools and pre-ks spend a lot of time with simple activities like stringing beads not just to make pretty objects and keep the kids quiet, but to help develop the fine motor skills they'll soon need to start writing. [Tcwrites \(talk\)](#) 18:10, 11 September 2014 (UTC)

Bilang karagdagan sa paghahayag ng mga talakayan tungkol sa pagpapabuti ng nilalaman, maaaring ipakita sa iyo ng pahina ng pag-uusap ng isang artikulo kung natutugunan ng mga artikulo ang ilang mga pamantayan sa kalidad batay sa [mga pagtatasa](#) ng nilalaman na itinatag ng komunidad ng mga editor. Nakasalalay sa edisyon ng wika ng Wikipedia na iyong binibisita, ang sistema ng pagpapabuti na ito ay maaaring magkakaiba, o kung minsan ay wala. Sa Ingles na Wikipedia, ang pagpapabuti ng nilalaman na ito ay pangunahing ginagawa ng mga editor na bahagi ng WikiProject. Ang WikiProject ay isang pakikipagtulungan na hakbangin sa mga Wikimedians na nagtutulongan bilang isang koponan upang mapagbuti ang mga tukoy na paksa ng ensiklopedya. Malalaman mo ang higit pa tungkol sa [WikiProjects](#) sa Modyul 3.

Ang pagtatasa ng nilalaman na ginagawa ng mga editor na ito ay ipinapahayag sa pamamagitan ng [pamamaraan ng pagsulat](#), halimbawa:

Klase	Pamantayan	Halimbawa
FA, GA, A	Tampok na mga Artikulo, mahusay na mga Artikulo, and A-Klase na mga artikulo. And artikulo ay maayos at kumpleto, na nasuri ng mga walang kinikilingan na mga tagasuri.	Muisca Art
B	Ang artikulo ay halos kumpleto at walang mga pangunahing problema ngunit nangangailangan ng ilang karagdagang pagsasaayos upang maabot ang mga pamantayan ng mahusay na artikulo.	Angie Turner King
C	Maganda ang artikulo ngunit nawawala pa rin ang mahalagang nilalaman o naglalaman ng maraming hindi nauugnay na materyal. Ang artikulo ay maaaring magkaroon ng ilang mga sanggunian sa maaasahang mga mapagkukunan, ngunit maaaring mayroon pa ring mga mahalagang problema o nangangailangan ng paglilinis.	Paulo Freire
Start	Isang artikulong nabubuo ngunit hindi pa kumpleto. Maaari o hindi maaaring nagbanggit ng sapat na maaasahang mapagkukunan.	Divsha Amirà
Stub	Isang napaka-elementaryang paglalarawan ng paksa. Maaaring naisulat nang maayos, ngunit maaaring mayroon ding mga mahalagang isyu sa nilalaman.	Germaine Arbeau-Bonnefoy

Balikan natin ang Pahina ng pag-uusap ng artikulong [Early childhood education](#). Sa itaas ng pahina, makikita ang pagsusuri ng nilalaman na itinaguyod ng [WikiProject Education](#).

Article Talk
Read Edit New section View history

Talk:Early childhood education

From Wikipedia, the free encyclopedia

This article is within the scope of **WikiProject Education**, a collaborative effort to improve the coverage of **education** and **education-related** topics on Wikipedia. If you would like to participate, please visit the project page, where you can join the **discussion** and see a list of open tasks.

Education portal

Start

This article has been rated as **Start-Class** on the project's **quality scale**.

Top

This article has been rated as **Top-importance** on the project's **importance scale**.

Pag-alam ng mga pahina ng Pag-uusap

Balikan natin ang mga artikulo na iyong pinag-aralan sa nakaraang gawain – sa pagkakataong ito ay bibigyan natin ng atensyon ang kanilang mga pahina ng Pag-uusap.

Artikulo	Mga pangunahing talakayan sa pahina ng pag-uusap	Klase (kung mayroon)	Anong mga bagong pananaw ang iyong nakuha mula sa pag-aaral sa pahina ng pag-uusap ng artikulo?
Ilog Amasona			
Pandaigdigang Pamanang Pool			
TikTok			

Iba pang mga espasyo ng talakayan

Kasabay ng mga pahina ng pag-uusap ng mga artikulo at ng gumagamit, mahahanap mo ang mga editor ng Wikipedia na nakikilahok sa iba pang mga puwang ng talakayan upang humingi ng tulong mula sa mga may karanasan na editor, talakayin ang mga patakaran ng Wikipedia, o upang magplano ng mga kaganapan sa online o offline (upang mapangalanan lamang ang ilang mga halimbawa).

The Teahouse

Ang [Teahouse](#) ay isang espasyo ng tulong sa Ingles na Wikipedia na nag-aayos ng mga bihasang editor upang aktibong makapagbigay ng pampatibay-loob at suporta pang-kapwa sa inaasahang mga bagong editor. Ang mga makaranasang editor na lumahok sa Teahouse ay ginagampanan ang papel ng mga punong-abala. Ang mga punong-abala ay inaanyayahan at malugod na tinatanggap ang mga bagong editor sa Teahouse, sumasagot sa mga tanong, nagbibigay ng payo sa pag-e-edit, at pinagyayaman ang isang mapagsuportang kapaligiran.

How do I get an existing image in my article to appear top right?

Sorry for this rather basic question, I've been looking on Help pages for an answer, but not succeeding. I looked at Infoboxes, but not sure that's the answer. If someone could kindly point me in the right direction, I'd be really grateful - thank you! [CourtauldGill \(talk\)](#) 09:01, 4 August 2020 (UTC)

Hi, [CourtauldGill](#), and welcome to the Teahouse. You were so close but so far! It simply needed a vertical 'pipe' between each of the parameters to make it work. I've now fixed it for you. In addition, one parameter was invalid; I've changed 'image caption=' to just 'caption='.

The default position for any image is at the right of any section you add it to. So, without using an infobox, you could have placed it immediately before the lead sentence. To force an image to the left, you would have to add "left" into the source code, -between pipe characters.

One little tip is to try using the 'preview button' to check how your edits may look. For complex things like infoboxes I often experiment in my sandbox first. Regards, [Nick Moyes \(talk\)](#) 10:08, 4 August 2020 (UTC)

Many thanks, Nick - really appreciate your kind help. Thank you so much for coming to the rescue!! The article looks so much better now :-)

[CourtauldGill \(talk\)](#) 10:24, 4 August 2020 (UTC)

You're welcome. A pleasure to be of help. [Nick Moyes \(talk\)](#) 13:06, 4 August 2020 (UTC)

Wikipedia - best enjoyed with a mug of tea served by one of our Hosts

The Village Pump

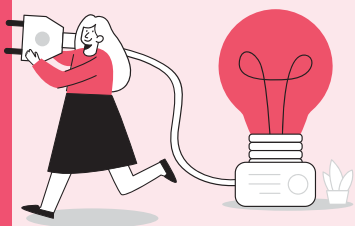
Ang Wikipedia [Village Pump](#) ay isang espasyo ng komunikasyon na ginagamit ng mga editor ng Wikipedia upang talakayin ang iba't ibang mga paksa kasama na ang mga isyung teknikal, mga patakaran, at mga operasyon ng Wikipedia. Sa Ingles na Wikipedia, ang Village Pump ay nahahati sa 6 na seksyon upang patnubayan ang mga boluntaryo tungo sa naaangkop na puwang ng talakayan.

Village pump sections					
 Policy post, watch, search Discuss existing and proposed policies	 Technical post, watch, search Discuss technical issues about Wikipedia	 Proposals post, watch, search Discuss new proposals that are not policy-related	 Idea lab post, watch, search Incubate new ideas before formally proposing them	 WMF post, watch, search Discuss issues involving the Wikimedia Foundation	 Miscellaneous post, watch, search Post messages that do not fit into any other category
View all village pump sections at once					
		<input type="text"/>			
Search all village pump sections & archives					

mga nakaugnay na konsepto

Digital na pagkamamamayanpagkamamamayan

Ang epektibong komunikasyon at pakikipagtulungan ay mga susing [kasanayan sa ika-21 na siglo](#) at nakakakuha sila ng partikular na kahalagahan sa digital na plataporma na naglalagay sa mga gumagamit sa pakikipag-ugnay sa mga taong mula sa iba't ibang pinagmulang kultura, sosyoekonomiko, at wika. Ang digital na pagkamamamayan ay tumutukoy sa paggamit ng teknolohiya ng impormasyon at digital na plataporma ng komunikasyon upang aktibo at magalang na makisalamuha sa iba.

Dagdag pa rito, binibigyang diin ng [UNESCO](#) ang papel na ginagampanan ng mga kasanayan sa digital na pagkamamamayan sa pagbibigay kapangyarihan sa mga gumagamit na maging "kontrolado ang sarili at matatag". Ito ay mahalaga dahil ang mga mag-aaral ay maaaring harapin ang mga hamon sa karahasan, maling impormasyon, at kaligtasan sa online.

aktibidad

Paano ka makakatulong, o nakakatulong na, sa iyong mga mag-aaral upang maging kritikal at magalang sa mga mamamayang digital?

Ibahagi ang iyong mga ideya sa pangkat sa online forum!

2.6 Tingnan ang kasaysayan at ang proseso ng paglikha ng kaalaman

Karamihan sa mga tao ay hindi kailanman nakikita ang proseso na pinagdadaanan ng mga may-akda upang magsulat ng isang libro, o isang artikulo sa pahayagan o magasin. Maaari nitong sakop ang pagtukoy ng isang paksa upang siyasatin, pagsasaliksik ng iba't ibang (minsang nakikipagkumpitensya) pananaw sa paksang iyon, paggawa ng isang draft, pagsasama ng katugunan mula sa isang editor, at maraming mga pag-ikot ng mga pagbabago upang likhain ang huling piraso. Ang mga artikulo sa Wikipedia ay magkakaiba. Tulad ng mga pahina ng wiki na isinulat ng maraming mga editor, naglalaman ang mga ito ng isang tala ng buong proseso: mula sa unang pangungusap hanggang sa huling produkto. Ang talaang ito ay ang "kasaysayan ng pahina", at libre para sa sinuman na suriin ito.

Ang pag-click sa tab na "Tingnan ang Kasaysayan" ng anumang artikulo sa Wikipedia ay nagpapakita ng isang listahan ng lahat ng nakaraang mga pagbabago sa artikulo, kasama ang petsa at oras (sa UTC bilang default) ng bawat pag-edit, ang username o IP address (para sa mga hindi nagpapakilalang editor) ng gumagamit na gumawa ng pagbabago, at isang opsyonal na buod ng pag-edit na maikling naglalarawan o nagpapaliwanag ng mga pagbabagong nagawa sa pahina

Maaari mong gamitin ang kasaysayan ng pahina upang suriin ang mga pagkakaiba sa pagitan ng anumang dalawang bersyon ng isang artikulo sa Wikipedia at upang subaybayan ang mga partikular na pagbabago. Nagbibigay din ito ng isang talaan ng mga panlabas na kagamitan para sa iba't ibang mga layunin tulad ng pag-access sa mga istatistika ng pageview. Ang ilang mga tampok sa tab na ito ay makakatulong din sa mga editor upang madaling ibalik ang paninira na ginawa ng isang tukoy na gumagamit, o upang pasalamatang ang mga editor para sa kanilang mga naiambag sa isang artikulo sa Wikipedia.

The image shows two screenshots of a Wikipedia article titled "Geography of Antarctica". The top screenshot shows the main article page with the "View history" tab highlighted in a red circle. The bottom screenshot shows the "Revision history" page for the same article, listing various edits with their timestamps, usernames, and descriptions. A red line connects the "View history" tab in the top screenshot to the "View logs for this page" link in the bottom screenshot.

Geography of Antarctica

From Wikipedia, the free encyclopedia

The **geography of Antarctica** is dominated by its south polar location and, thus, by ice. The Antarctic continent, located in the Earth's southern hemisphere, is centered asymmetrically around the South Pole and largely south of the Antarctic Circle. It is washed by the Southern (or Antarctic) Ocean or, depending on definition, the southern Pacific, Atlantic, and Indian Oceans. It has an area of more than 14 million km².

Some 98% of Antarctica is covered by the Antarctic ice sheet, the world's largest ice sheet and also its largest reservoir of fresh water. Averaging at least 1.6 km thick, the ice is so massive that it has depressed the continental bedrock in some areas more than 2.5 km below sea level; subglacial lakes of liquid water also occur (e.g., Lake Vostok). Ice shelves and rises populate the ice sheet on the periphery.

In September 2018, researchers at the National Geospatial-Intelligence Agency released a high resolution terrain map (detail down to the size of a car, and less in some areas) of Antarctica, named the "Reference Elevation Model of Antarctica" (REMA).^[1]

Geography of Antarctica

Geography of Antarctica: Revision history

View logs for this page (view filter log)

Filter revisions

External tools: Find addition/removal (Alternate) · Find edits by user · Page statistics · Fix dead links

For any version listed below, click on its date to view it. For more help, see Help:Page history and Help:Edit summary. (cur) = difference from current version, (prev) = difference from preceding version, m = minor edit, → = section edit, ← = automatic edit summary (newest | oldest) View (newer 50 | older 50) (20 | 50 | 100 | 250 | 500)

Compare selected revisions

- (cur | prev) ● 17:13, 25 August 2020 Esprit15d (talk | contribs) . . (23,442 bytes) (-37) . . (rm *{{more footnotes|date=January 2013}}*, no longer applies) (undo)
- (cur | prev) ● 17:12, 25 August 2020 Esprit15d (talk | contribs) m . . (23,479 bytes) (+280) . . (Cleaned up using AutoEd, date formats per MOS:DATEFORMAT by script | Add: page, journal, bibcode, author pars. 1-1. Removed parameters. Some additions/deletions were actually parameter name changes. I You can use this tool yourself. Report bugs here. I via #UCB_Gadget) (undo)
- (cur | prev) ○ 17:07, 25 August 2020 Esprit15d (talk | contribs) . . (23,199 bytes) (+2) . . (→General references: formatting) (undo)
- (cur | prev) ○ 17:07, 25 August 2020 Esprit15d (talk | contribs) . . (23,197 bytes) (+11) . . (→Sources: general references) (undo)
- (cur | prev) ○ 14:10, 13 August 2020 WikiCleanerBot (talk | contribs) m . . (23,186 bytes) (-10) . . (v2.03b - Bot T19 CW#25 - WP:WCW project (Heading hierarchy)) (undo) (Tag: WPCleaner)
- (cur | prev) ○ 07:54, 6 June 2020 MonAll (talk | contribs) . . (23,196 bytes) (+55) . . (Adding short description: "Geographic features of Antarctica" (Shortdesc helper)) (undo)
- (cur | prev) ○ 18:27, 18 April 2020 WikiCleanerBot (talk | contribs) m . . (23,141 bytes) (0) . . (v2.02b - Bot T12 - WP:WCW project (Punctuation in link)) (undo) (Tag: WPCleaner)
- (cur | prev) ○ 14:47, 17 April 2020 OAbot (talk | contribs) m . . (23,141 bytes) (+64) . . (Open access bot: doi added to citation with #oabot.) (undo)
- (cur | prev) ○ 21:52, 29 March 2020 DannyS712 (talk | contribs) m . . (23,077 bytes) (0) . . (Fixing the location of periods / full stops) (undo)

Kailangan ng isang nayon upang lumikha ng Wikipedia

Pumili ng paksa na ikaw ay interesado at pumunta sa Wikipedia upang humanap ng 2-3 kaugnay na artikulo. Pumunta sa kanilang “Tingnan ang Kasaysayan” na tab sagutin ang mga katanungan sa ibaba tungkol sa bawat artikulo.

	Artikulo 1:	Artikulo 2:	Artikulo 3:
	-----	-----	
Kailan ang huling beses na na-edit ang artikulong ito?			
Ang huling pag-edit ba ay nagawa ng isang nakarehistrong editor o isang hindi nagpakilalang editor?			
Ilan sa mga editor ang nagtrabaho sa artikulong ito sa nakaraang 2 buwan?			
Anong uri ng nilalaman ang nilikha ng pinakahuling editor?			
Paano nauugnay ang kalidad ng artikulong ito sa aktibidad na maaari mong obserbahan sa kasaysayan ng pag-edit nito?			

Pumunta sa mga forum at ibahagi ang iyong mga karanasan! Sabihin sa amin kung aling mga artikulo ang iyong ginalugad at kung ano ang natutunan mula sa ehersisyo na ito. **Tandaan:** Nais mo bang mas tumuklas pa? Maaari ka ring pumindot [dito](#) upang makakuha ng panlambang na artikulo ng Wikipedia sa kada pindot!

2.7 Mga sanggunian at pagpapatunay

Kaya bang pumili ng iyong mga mag-aaral sa pagitan ng makatotohanan kumpara sa maling impormasyon? Paano nila papaunlarin ang mga kasanayang kinakailangan upang kritikal na suriin ang impormasyong kanilang nakuha?

Ang mga mag-aaral ay komukonsumo ng maraming oras sa online at patuloy na nalalapit sa impormasyon mula sa iba't ibang mga mapagkukunan sa pamamagitan ng tradisyunal na midya pati na rin sa pamamagitan ng mga site ng social networking. Sa pagpapaliwanag ng isang [mula sa 2018](#) sa mga kabataang Argentinian, binabago nito ang ugali ng pagkonsumo ng balita ng mga kabataan: sa halip na sadyang maghanap ng balita mula sa tradisyunal at mapagkakatiwalaang mapagkukunan, ang mga kabataan ay nakakatagpo ng balita habang gumagamit sila ng social media para sa iba pang mga layunin.

Ang papel na ginagampanan ng social media sa pagpapadali ng pag-access sa impormasyon ay lumilikha rin ng mga paraan para sa paglaganap ng iba't ibang anyo ng mali at kulang na impormasyon. Ang [New York Times](#) ay nagsabi na ang ang kawalan ng kakayahan na timbangin ang impormasyon ay maaaring humantong sa mga tao na maniwala sa lahat ng bagay na umaayon sa kanilang mga naunang ideya at paniniwala, o kategoryal na kawalan ng tiwala sa lahat. Ang alinman sa mga kinalabasan ay mga katangian ng isang responsable at may kapangyarihan na mamamayang digital.

Dahil sa napakaraming impormasyon na nakakatagpo ng ating mga mag-aaral araw-araw, paano natin sila matutulungan na maging kritikal na mga kumokonsumo ng mga online na impormasyon? Ang International Federation of Library Associations and Institutions ([IFLA](#)) ay nagmumungkahi ng walong hakbang na maaaring gawin ng mga mag-aaral upang suriin ang impormasyon at palakas in ang kanilang kritikal na kasanayan sa pag-iisip:

How To Spot Disinformation

Consider the source
Who is publishing this information?

Check the author
Who wrote this?

Check the date
Are these stories still relevant?

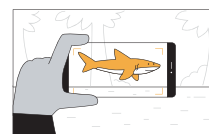
Check your biases
How are your own beliefs affecting your judgement?

Read beyond
Is the headline actually telling the whole story?

Supporting sources
Can you verify the sources?

Check the intention
Is it a joke?

Ask the experts
Can you consult a teacher librarian, or fact-checking sites?

Sa mga susunod na seksyon ay susuriin natin kung paano mo magagamit ang Wikipedia upang gabayan ang iyong mga mag-aaral upang mas mahusay na mapatotohanan ang mga mapagkukunan ng impormasyon at isaalang-alang ang mga ito sa kanilang pagtatasa ng impormasyong kanilang nakonsumo pareho sa Wikipedia at sa iba pang mga mapagkukunan ng impormasyon sa online.

Bakit mahalaga ang pagpapatotoo?

Tulad ng nakita mo sa nakaraang modyul, ang mga artikulong matatagpuan sa Wikipedia ay batay sa maaasahan, nailathala na mga sanggunian, tinitiyak na ang lahat ng karamihan, at makabuluhang minorya, na mga pananaw ay sanggunian. Kung walang mga mapagkakatiwalaang mapagkukunan na natagpuan sa isang paksa, malamang na walang artikulo dito ang Wikipedia. Ang Wikipedia ay hindi naglalathala ng orihinal na pagsasaliksik. Maayos na nakasulat, ang mga artikulo sa Wikipedia ay wastong nagbuod ng mga katotohanan, interpretasyon at opinyon ng mga mapagkukunang ito.

Sa Wikipedia, ang pagpapatotoo ay nangangahulugan na ang sinumang mambabasa ay makukumpirma na ang impormasyon sa isang artikulo ay nagmula sa isang maaasahang sanggunian. Ang mga mapagkukunang ito ay maaaring magamit alinman sa online o offline. Kung ang mga maaasahang mapagkukunan ay hindi sumasang-ayon, ang mga editor ay naghahanap ng isang walang kinikilingan na pananaw sa pamamagitan ng paglalahad ng lahat ng mga makatuwirang opinyon na matatagpuan sa mga mapagkukunan para sa artikulo, na binibigyan ang bawat panig ng angkop na timbang.

Maraming mga pahina ng Wikipedia ang gumagamit ng mga talababa o iba pang mga pagsipi ng teksto upang maiugnay ang mga pahayag sa isang artikulo sa kanilang pinagmulan, lalo na kung tututulan ang mga pahayag na iyon. Ang lahat ng impormasyon sa isang artikulo sa Wikipedia (kabilang ang mga teksto, listahan at kapsyon) ay kailangang mapatotohanan.

Mga hamon sa pag-access ng maaasahang mga mapagkukunan

1. Ang Wikipedia ay umaasa sa pagkakaroon ng maaasahang mga mapagkukunan upang magdagdag ng nilalaman sa ensiklopedya. Gayunpaman, hindi pa lahat ng mapagkukunan ng kaalaman sa mundo ay magagamit na sa online. Karamihan sa mga mapagkukunang ito ay nagmula sa porma ng mga naka-print na libro, mapagkukunan ng balita, o iba pang mga dokumento na hindi kailanman na-digitize o ginawang magagamit sa online.
2. Ang kapatid na proyekto ng Wikipedia na [Wikisource](#) ay isang maraming wika na imbakan ng mga pinagmulang teksto na magagamit sa ilalim ng bukas na mga lisensya. Ang mga boluntaryo ng Wikisource ay nagdi-digitize, nagsasalin at nagsusuri ng mga teksto na hindi dating magagamit sa online at lumilikha ng mga e-book na maaaring magamit bilang pagsipi sa mga artikulo sa Wikipedia. Ang [Punjabi Wikimedia Community](#), halimbawa, ay nagtatrabaho sa Wikisource upang matiyak na ang mga aklat na naglalaman ng mahahalagang aspeto ng kanilang lokal na kaalaman ay magagamit sa online at maaaring pagyamanin ang Wikipedia.
3. Napakahalaga ng paglalahala at pag-digitize, at maraming mga komunidad at kultura ang hindi pa nailalathala at na-digitize ang kanilang kasaysayan, kultura at komunidad. Paano sa palagay mo nagbabago ng maaasahang patakaran ng mapagkukunan ng Wikipedia ang representasyon ng mga ganitong uri ng kaalaman?

Mga sanggunian sa kalidad sa Wikipedia

Ang Wikipedia ay umaasa sa panlabas, na maaasahang mga sanggunian. Ang mga maaasahang mapagkukunan ay maaaring nailathala na mga materyales na may maaasahang proseso ng publikasyon (kabilang ang mga kasanayan sa kapantay na pagsusuri o pagsusuri ng katotohanan, halimbawa), mga may-akda na itinuturing na may kapangyarihan na may kaugnayan sa paksa, o pareho. Ang mga kwalipikasyong ito ay dapat na maipakita sa ibang mga tao.

Ang mga artikulo sa Wikipedia ay batay sa maaasahang, nailathala na pangalawang mapagkukunan at, sa isang mas maliit na sakop, sa mga mapagkukunang tersiyaryo at pangunahing mapagkukunan. Kinakailangan ang sekundaryo o tersiyaryo na mapagkukunan upang maitaguyod ang pagiging kilala ng paksa at maiwasan ang pansariling pagbibigay-kahulugan sa mga pangunahing mga mapagkukunan. Makikita mo sa ibaba ang ilang mga alituntunin na sinusundan ng mga editor ng Wikipedia upang isama ang impormasyon mula sa iba't ibang mga uri ng mapagkukunan:

- Ang mga pangunahing mapagkukunan ay tinutukoy bilang mga orihinal na materyal na malapit sa isang kaganapan, at madalas na mga account na isinulat ng mga taong direktang kasangkot. Nag-aalok sila ng pananaw ng isang tagaloob sa isang kaganapan, isang panahon ng kasaysayan, isang pampulitika na desisyon, at iba pa. Maaari sila o hindi maaaring maging independiyenteng mapagkukunan. Ang isang pangunahing mapagkukunan ay maaaring magamit lamang sa Wikipedia upang makagawa ng direkta, at naglalarawang pahayag ng mga katotohanan na maaaring mapatunayan ng sinumang edukadong tao na may access sa pangunahing mapagkukunan ngunit walang karagdagan, dalubhasang kaalaman.
- Ang mga pangalawang mapagkukunan ay nagbibigay ng sariling pag-iisip ng may-akda batay sa pangunahing mga mapagkukunan, sa pangkalahatan hindi gaanong lalayo mula sa isang kaganapan. Naglalaman ito ng pagsusuri ng isang may-akda, pagsusuri, interpretasyon, o pagbubuo ng mga katotohanan, katibayan, konsepto, at ideyang kinuha mula sa pangunahing mga mapagkukunan. Hindi sila kinakailangang independiyenteng mapagkukunan at umaasa sila sa pangunahing mga mapagkukunan para sa kanilang pagtatasa. Kung ang isang mapagkukunan ay pangunahin o pangalawa ay nakasalalay sa konteksto.
- Ang mga tersiyaryong mapagkukunan ay mga publikasyon tulad ng mga ensiklopedya at iba pang compendia na nagbubuo ng pangunahin at pangalawang mapagkukunan. Ang Wikipedia ay itinuturing na isang tersiyaryong mapagkukunan. Maraming mga pambungad na undergraduate na antas ng mga aklat na itinuturing na tersiyaryong mapagkukunan dahil sila ay pagsasama ng maraming mga pangalawang mapagkukunan. Ang maaasahang pinagmulan ng tersiyaryo ay maaaring maging kapaki-pakinabang sa pagbibigay ng malawak na mga buod ng mga paksa na nagsasangkot ng maraming pangunahin at pangalawang mapagkukunan, at maaaring maging kapaki-pakinabang sa pagsusuri ng takdang timbang, lalo na kapag ang pangunahin o pangalawang mapagkukunan ay nagkasalungat sa bawat isa.

Kaya saan makikita ng mga mag-aaral ang mga mapagkukunang ginamit upang magsulat ng isang artikulo sa Wikipedia? Ang mga mapagkukunan ay kasama sa pamamagitan ng isang pagsipi o sanggunian. Ang pagsipi na ito ay kinakatawan ng isang numero sa tabi ng isang pahayag o talata na nag-uugnay sa pinagmulan ng impormasyon. Dadalhin ka rin ng numerong ito sa seksyon ng Sanggunian na nagbibigay ng kumpleto, at naka-format na mga detalye tungkol sa bawat mapagkukunan na nilalaman sa isang artikulo sa Wikipedia upang ang sinuman ay maaaring makahanap at mapatunayan ang mga ito.

The screenshot shows the Wikipedia article for "Youth activism". The main text defines youth activism as participation in community organizing for social change by persons between the ages of 15-24. It notes a shift in political participation and the rise of "Alter-Activism" with a focus on public protest and advocacy. It mentions that technology has become a backbone for modern youth movements and that digital media has changed the way youth participate globally.

The "References" section contains 61 numbered citations. Citations 1 through 4 are highlighted with orange boxes and lines pointing to the main text. Citation 1 is: "1. ^[1] "Youth Definition"^[P]. *usfas.usfas.edu*. Retrieved 2020-04-03.

Citation 2 is: "2. ^[2] "Transnational New Forms of Youth Activism"^[P]. *usfas.usfas.edu*. Retrieved 2020-04-03.

Citation 3 is: "3. ^[3] Rose, Steve (2019-06-03). "Our rage and terror give us power: what drives young activists"^[P]. *The Guardian*. ISSN 0251-3075. Retrieved 2020-04-03.

Citation 4 is: "4. ^[4] Gordon, Hara R.; Taft, Jessica K. (December 2011). "Rethinking Youth Political Socialization: Teenage Activists Talk Back". *Youth & Society*. 43 (4): 1499–1527. doi:10.1177/054118X103850877. ISSN 0541-118X.^[P]

Citation 57 is: "57. ^[57] Stump, Juliet P. (2017-07-14). *The Routledge Handbook on Crime and International Migration*. Routledge. pp. 237–250. doi:10.4324/978020385562-16.^[P]. ISBN 978-0-203-38556-2.

Citation 58 is: "58. ^[58] Fund, Malala. "Malala Fund"^[P]. *www.malala.org*. Retrieved 2018-04-28.

Citation 59 is: "59. ^[59] "Young, Powerful and Influential: How Malala Yousafzai is Changing the World | National Underground Railroad Freedom Center"^[P]. *freedomcenter.org*. Retrieved 2018-04-28.

Citation 60 is: "60. ^[60] "Activist: Students Are Leaders of Social Change"^[P]. Retrieved 2018-04-28.

Citation 61 is: "61. ^[61] "Chimpanzee college activists bring invisible Children's 'Kony

Maaasahang mapagkukunan sa edukasyon

Ang lahat ba ng mga aklat ay maaasahang mapagkukunan? Anong kapangyarihan ang hawak ng mga mapagkukunang pang-edukasyon na ginagamit namin sa silid aralan? Paano mo napatunayan ang impormasyong nakapaloob sa mga mapagkukunan na iyong ginagamit sa silid-aralan?

Pumili ng tatlong mapagkukunang pang-edukasyon (mga aklat-aralin, pedagogical na gabay, buklet, atbp.) Na ginagamit mo at ng iyong mga mag-aaral. Idokumento ang iyong mga pagsasalamin sa mga isyu sa ibaba at magbahagi ng isang buod ng iyong mga sagot sa online forum:

Pangalan ng mapagkukunang pang-edukasyon	Maaari ko bang patotohanan ang mga mapagkukunan ng impormasyong nilalaman sa mapagkukunang ito? Paano?	Anong impormasyon / pananaw ang nawawala mula sa mapagkukunang ito?
1.		
2.		
3.		

1lib1ref - mga mikro-kontribusyon para sa mga librarian at guro

[#1Lib1Ref](#) (na nangangahulugang “1 librarian, 1 reference”) ay isang taunang kampanya na nag-aanyaya sa bawat katiwala ng aklatan sa Mundo upang mapabuti ang Wikipedia sa pamamagitan ng pagdagdag ng mga pagsipi na sumusuporta sa mayroon nang mga artikulo. Ang patuloy na lumalawak na kampanyang ito ay nagaganap dalawang beses bawat taon (sa Enero at Mayo), at nakakagawa ng sampung libong mga kontribusyon na nagpapalakas sa kalidad at pagiging maaasahan ng Wikipedia para sa bilyun-bilyong mga mambabasa. Malalaman mo ang higit pa tungkol sa iba't ibang paraan ng pag-ambag ng mga boluntaryo ng kaalaman sa Wikipedia sa Modyul 3.

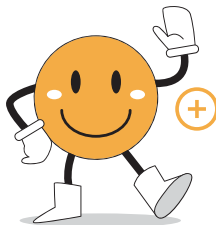
2.8 Suriin ang isang artikulo sa Wikipedia

Tulad ng nakita mo sa modyul na ito, may mga pamantayan para sa [kalidad ng nilalaman](#) sa Ingles na Wikipedia na ginagamit ng mga boluntaryong editor upang matukoy at matimbang ang kalidad ng isang artikulo. Katulad nito, maaari kang magtakda ng iyong sariling mga alituntunin upang matulungan ang iyong mga mag-aaral na kritikal na basahin at suriin ang isang artikulo sa Wikipedia sa pamamagitan ng pagbibigay pansin sa iba't ibang elemento na natutunan sa modyul na ito.

Halimbawa, maaari kang bumuo ng isang hanay ng positibo at negatibong mga tagapagpahiwatig ng kalidad na maaaring magamit ng iyong mga mag-aaral upang suriin ang isang artikulo sa Wikipedia tulad ng mga nasa ibaba:

Positibong tagapagpahiwatig ng kalidad:

- Naglalaman ito ng maraming mga sanggunian mula sa maaasahang mga mapagkukunan.
- Mayroon itong isang nagbibigay-kaalaman at malinaw na ulo ng seksyon.
- Saklaw nito ang iba't ibang mga kaugnay na aspeto ng isang paksa.
- Nagpapakita ito ng balanseng at organisadong nilalaman.
- Ito ay nakasulat mula sa isang walang kinikilingan na pananaw.

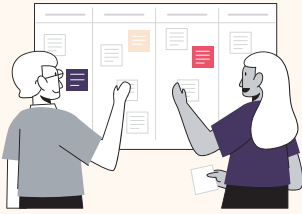
Negatibong tagapagpahiwatig ng kalidad:

- Wala itong anumang mga sanggunian.
- Mayroon itong babalang paalala.
- Naglalaman ito ng mga error sa pagbaybay o gramatika.
- Naglalaman ito ng hindi napapanahong impormasyon tungkol sa isang kasalukuyang paksa.
- Naglalaman ito ng mga walang pinagkunang opinyon at pahayag sa halaga.

Kaya paano mo madadala ang kaalamang ito sa iyong silid-aralan? Sa Annex, maaari mong makita ang mga halimbawa ng mga aktibidad na isinasama ang Wikipedia sa iba't ibang mga paksa sa paaralan bilang isang kagamitan upang mapaunlad ang kasanayan sa media at kaalaman sa pagbasa at pagsulat.

Suriin ang Knowledge Quest na gawain bilang isang halimbawa kung paano magagamit ng iyong mga mag-aaral ang positibo at negatibong mga indikasyon upang suriin ang isang artikulo sa Wikipedia.

Subukan ito sa iyong sarili!

Sa sumusunod na talahanayan, idokumento kung paano mo gagabayan ang iyong mga mag-aaral upang matukoy ang pagiging maaasahan at kalidad ng isang artikulo sa Wikipedia. Maaaring makita ang halimbawa na nasa talahanayan at maaari mong gamitin ang positibo at negatibong mga tagapagpahiwatig sa itaas bilang gabay.

Elemento/ Seksyon	Tanong ng repleksyon	Pamantayan/Tagapagpahiwatig ng kalidad
<i>Ulong seksyon</i>	<i>Nagbibigay ba ang ulong seksyon ng isang mahusay na buod ng paksa ng artikulo?</i>	<i>Ang ulong seksyon ay nagbibigay ng isang mahusay na pangkalahatang-ideya ng artikulo at nakasulat ito mula sa isang walang kinikilingan na pananaw.</i>

2.9 Mapadali ang pag-access sa kalidad ng mga mapagkukunang pang-akademiko para sa Wikipedia

Tulad ng natutunan sa modyul na ito, ang bawat artikulo sa Wikipedia ay nangangailangan ng maaasahan, at nailathala na mga mapagkukunan. Maaari nitong gabayan ang mga mambabasa sa kritikal na pagtitimbang sa kalidad ng artikulo pati na rin ang pagpapalawak ng ating paghahanap para sa impormasyon na lampas sa Wikipedia. Ngunit ang pag-access sa mga mapagkukunang ito ay maaaring maging hadlang sa maraming mga editor. Ang [Wikipedia Library](#) ay isang bukas na sentro ng pananaliksik kung saan [ang mga aktibong editor ng Wikipedia](#) ay maaaring makakuha ng access sa mahalagang mga mapagkakatiwalaang mapagkukunan na kailangan nila upang mapabuti ang mga artikulo sa Wikipedia. Ang isang aktibong editor ng Wikipedia ay magkakaroon ng isang account na hindi bababa sa 6 na buwan ang edad, isang pinakamababa na 500 na pag-edit, isang pinakamababa na 10 na pag-edit sa nakaraang buwan, at wala silang access sa mga mapagkukunang ibinigay ng Wikipedia Library. Ginagawa ng Wikipedia Library ang pag-access at paggamit ng iba't ibang mga mapagkukunang pang-akademiko na libre, madali, nakikipagtulungan, at mahusay para sa serbisyo ng mga editor at benepisyo ng mga mambabasa. Kasabay nito, sa karamihan ng mga mapagkukunang pang-akademiko na magagamit sa Ingles sa pamamagitan ng Wikipedia Library, pinapaalalahanan din kami sa pangangailangang palakas ang pag-access sa mga mapagkukunang hindi Ingles at kahalagahan ng mga proyekto tulad Wikisource.

Sa sumusunod na artikulong isinulat ni Alex Stinson matututunan kung paano ginamit ng isang boluntaryong editor ang mga serbisyong inalok ng Wikipedia Library upang lumikha ng isang mahusay- na-pinagkunan na artikulo sa Wikipedia.

Bago mo basahin ang artikulo, gumawa tayo ng mabilis na ehersisyo! Pumunta sa Wikipedia at subukang hanapin:

Isang artikulo tungkol sa isang paksa na itinuro mo sa taong ito	
Isang artikulo tungkol sa isang paksa na gusto mong malaman	

At idokumento ang iyong mga natuklasan sa:

Ang bilang ng mga sanggunian na kasama sa bawat artikulo	
Ang kalidad ng mga sanggunian na kasama sa bawat artikulo (Nagmula ba ang mga ito sa higit sa isang mapagkukunan? Ang mga ito ba ay mga artikulo sa akademiko? Ang mga artikulo ba ng balita ay nagmula sa kagalang-galang na mapagkukunan? Sila ba ay mga kamakailang mapagkukunan?)	
Ang kakayahang mai-access sa mga sanggunian na kasama sa bawat artikulo (Na-access ba sila sa online? Aktibo ba ang mga website na ito? Naranasan mo ba ang anumang mga paypal?)	

Sa pamamagitan ng nakaraang pag-eehersisyo nakilala mo ang kahalagahan ng pagkakaroon ng iba't ibang maaasahang mapagkukunan upang lumikha ng isang mahusay na artikulo sa Wikipedia. Paano pinapabilis ng Wikipedia Library ang gawaing ito para sa mga boluntaryong editor? Malalaman mo sa post ni Alex sa ibaba.

Tandaan: Ang orihinal na artikulong isinulat ni Alex Stinson ay matatagpuan sa Diff, ang blog ng komunidad para sa kilusang Wikimedia.

Pagpapalawak ng lokal na kasaysayan sa The Wikipedia Library

Nagbibigay ang Wikipedia Library ng aktibo, at may karanasan na mga editor ng Wikipedia ng libreng pag-access sa isang malawak na hanay ng mga paywalled database - maaasahang mga sanggunianna mahalaga para sa kanilang trabaho. Ang mga nasimulang pakikipag-ugnayan ay patuloy na lumalawak, na nakakakuha ng higit na pag-access ng mga editor ng Wikipedia sa mga de-kalidad na materyales sa pagsasaliksik! Bukod dito, dahil sa mga tagumpay na iyon, nagkakaroon kami ng maraming mabubuting talakayan sa mga organisasyong malaki at maliit na interesadong tulungan ang mga Wikipedian na lumikha ng kaalaman sa publiko at maiugnay ang Wikipedia sa mas malaking network ng mga mapagkukunang iskolar.

Sinuri namin ang mga gumagamit ng Wikipedia na interesado sa Wikipedia Library tungkol sa kung aling mga mapagkukunan ang pinakamahusay para sa amin na makakuha ng access, at isa mula sa listahang iyon, ang [British Newspaper Archive](#), ay isang napaka-aktibong tagumpay kamakailan. Isang archive ng de-kalidad na mga pagsuri ng mga pahayagan mula sa koleksyon ng British Library, nagbibigay ito ng isang mahusay na mapagkukunan ng mga sanggunian na materyales para sa mga artikulo sa Wikipedia tungkol sa ika-18, ika-19, at unang bahagi ng ika-20 siglo ng Britain at mga pandaigdigang interes. Matagumpay na ginamit ng mga Wikipedian ang mga ito upang lumikha ng bago at palawakin ang mga lumang artikulo tungkol sa mga paksang pangkasaysayan, kapwa tungkol sa lokal na kasaysayan at mga paksa ng pambansang interes ng British. Saklaw ang mga ito mula sa mga artikulo tungkol sa mga tampok na pangheograpiya (Swithland Reservoir) hanggang sa palakasan (1884 FA Cup Final at Jack Kid Berg), mga minahan ng karbon (Pendleton Colliery) hanggang sa mga pulitiko (Sewallis Shirley).

User:Sitush's karanasan

Narito ang isa sa aming mga editor ng Wikipedia na nakakuha ng access sa pamamagitan ng pakikipagsosyo na ito, si User:Sitush, na ibinahagi sa British Newspaper Archive's [blog](#) ang tungkol sa kanyang bagong account:

Mayroon akong degree mula sa Cambridge sa Kasaysayan, at ang Wikipedia ay palaging isang paraan para tuklasin ko ang aking interes sa kasaysayan ng India at lokal. Nang makakuha ako ng BNA access sa pamamagitan ng Wikipedia Library, nakita ko ito bilang isang pagkakataon upang pag-aralan ang isang lokal na misteryo ng kasaysayan na sinasabi ng maraming mga tao na naging mag-aaral sa engineering firm ng Sir James Farmer Norton & Co Ltd sa Adelphi Ironworks sa Salford. Madalas na nagsasalita sila ng may pagmamalaki at pagmamahal sa kanilang oras doon at sa mga produktong ginawa ng kumpanya. Ang mga produktong iyon ay naibenta sa buong mundo, marami pa rin ang ginagamit at ibebenta muli ngayon, at ang ilan ay tunay na makabago, tulad ng isang mabilis na imprenta.

Wala sa mga taong ito, gayunpaman, ang maaaring makapagsabi sa akin ng anuman tungkol kay Sir James Farmer (ang Norton na pangalan ay dumating kalaunan, nang ang ibang pamilya ay nasangkot sa negosyo). Alam lamang nila na siya ay dating alkalde ng Salford. Bagaman gumawa

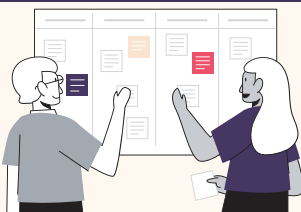
ang kumpanya ng isang selebrasyon na buklet para sa isang anibersaryo, tila talagang walang gaanong pagsisikap na ginawa sa pamamagitan ng pagsaludo sa lalaking nagsimula sa lahat. Gayunpaman, dahil sa epekto sa aking mga kaibigan at sa aming komunidad, pinaghihinalaan ko siya na isa siya sa higit na kapansin-pansin sa maraming mga sariling gawa - na madalas na nagbabago sa mundo – na mga lalaking inhenyero na nanirahan sa Manchester, Salford at sa mga nakapaligid na lugar noong ika-19 na siglo. Kailangan niya ng isang artikulo sa Wikipedia!

Tinataguyod ng Wikipedia ang modelo sa pagbubuo ng artikulo na "[from little acorns...](#)" na paggawa. Kaya, kung maaari akong magsimula ng isang artikulo tungkol sa magsasaka pagkatapos ay marahil sa ilang panahon sa hinaharap na ang isang tao ay maaaring makahanap ng karagdagang impormasyon at idagdag dito. Ngunit ang Wikipedia ay mayroon ding mga limitasyon, nangangahulugang hindi ako makakagamit ng pangunahing materyal na mapagkukunan na magagamit sa mga archive at, talaga, walang iba pa na mahahanap ko nang walang ilang malawak na paghahanap sa pamamagitan ng microfilms. Hindi ma-access na napatunayan na impormasyon ay karaniwang nangangahulugang walang artikulo - ito ay sinadya upang maging isang ensiklopedya, kung tutuusin, at sa gayon ay kailangang magkaroon ng isang uri ng pampubliko at mapagkakatiwalaang dokumentadong pag-uusap upang maipakita na magiging interesado dito ang publiko (tinatawag namin sa Wikipedia itong publikong interes na "pagkakakilanlan").

Pumasok sa BNA! Kalimutan ang pagkonsumo ng mga araw, marahil linggo, magpaikot sa isang mambabasa ng pelikula. Maaari akong maka-access sa pinakamahalagang impormasyon tungkol sa Magsasaka sa isang simpleng paghahanap. Sa loob ng ilang oras, na ang karamihan ay ginugol na nakalulugod sa iba pang mga artikulo ng balita na pumapalibot sa mga tungkol sa Magsasaka, nagtipon ako ng sapat na materyal upang bigyang katwiran ang isang artikulo, upang itanim ang acorn na iyon. Ang lalaki ay kinikilala na ngayon sa isang pangunahing proyekto sa edukasyon na nakakakuha ng milyun-milyong mga manonood at, kahit na hindi ito ang pinakamahusay na bagay na naisulat ko para sa Wikipedia, ang sumbrero ay naisaludo. Sana, kapag binigyan ng oras, mas marami pang masasabi tungkol sa kanya at sa kanyang kumpanya.

(Ang bagong artikulo ni User:Sitush's na batay sa pagsasaliksik na ginawa sa British Newspaper Archive ay pinamagatang "James Farmer (knight)" at maaaring matagpuan sa [Ingles na Wikipedia](#)).

aktibidad

Mga repleksyon sa post-read:

- May access ba ang iyong mga mag-aaral sa mga sangguniang pang-akademiko tungkol sa mga pambihirang lokal na paksa sa kanilang katutubong wika? Kung hindi, bakit sa palagay mo?
- Gaano kahalaga ang pagkakaroon ng pag-access sa mga mapagkukunang pang-akademiko sa mga wika maliban sa Ingles?
- Paano mo mapapadali ang pag-access sa maaasahang mapagkukunan ng impormasyon para sa iyong mga mag-aaral?
- Anong lokal na kaalaman ang nawawala mula sa mga mapagkukunang pang-akademiko na magagamit sa iyong larangan ng pagsasanay?

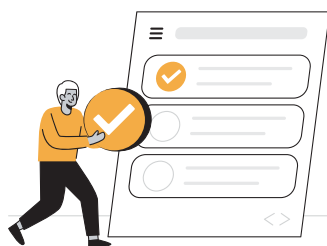
Nakumpleto mo na ang Modyul 2!
Maglaan ng sandali upang ibahagi
ang nakamit na ito sa pangkat sa
online forum!

Notes and Questions

Anong susunod?

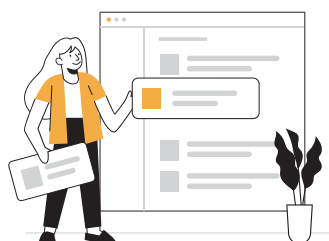
Ngayon na nakumpleto mo ang Modyul 2, handa ka nang simulan ang Modyul 3!

Sa Modyul 3 matututunan mo ang higit pa tungkol sa mga alituntunin sa pag-edit para sa Wikipedia at kung paano gawin ang iyong mga unang hakbang bilang isang taga-ambag ng Wikipedia.

Dalhin ang iyong bagong kaalaman sa iyong silid-aralan! Maghanda ng isang plano sa aralin kung saan maaari mong turuan ang iyong mga mag-aaral kung paano gamitin ang Wikipedia upang palakasin ang kanilang kasanayan sa media at kaalaman sa pagbasa at pagsulat. Suriin ang mga ideya na isinulat mo sa pagtatapos ng Modyul 1 at simulang isulat ang iyong plano sa aralin na isinasama ang natutunan sa modyul na ito.

Gamitin ang mga plano sa aralin na ibinigay sa Annex para sa inspirasyon, makakakita ka ng mga halimbawa kung paano isasama ang Wikipedia sa iba't ibang mga paksa ng paksa.

Alalahaning kumonekta sa mas malaking pamayanan ng Wikimedia at edukasyon sa pamamagitan ng social media, at suriin kung mayroong isang lokal na kaakibat ng Wikimedia sa iyong [rehiyon](#).

Notes and Questions

Panghuling Aralin: Isama ang Wikipedia sa iyong mga aralin

Ngayon, oras nang isabuhay ang iyong kaalaman!

- Suriin ang mga ideya sa plano ng aralin na iyong nailahad sa pagtatapos ng Modyul 1. Pag-isipan ang iyong natutunan tungkol sa Wikipedia at ang kahalagahan nito bilang isang pedagogikal na kasangkapan upang makabuo ng mga kasanayan sa literasiya ng midya sa impormasyon.
- Isaalang-alang ang mga malilipat na kasanayan na makukuha ng iyong mga estudyante sa pamamagitan ng mapanuring paggamit ng Wikipedia sa kanilang pang-akademikong paglalakbay.
- Pagbutihin ang iyong orihinal na ideya at mag-draft ng isang plano sa aralin. Gamitin ang puwang ng brainstorm at ang template ng plano ng aralin (o ibang template na ginagamit mo) upang ayusin ang iyong mga ideya at paunlarin ang iyong panukala sa aktibidad.
- Ibahagi ang iyong plano sa aralin sa forum upang makakuha ng puna mula sa iyong mga kapantay.
- Dalhin ito sa iyong silid aralan!

Brainstorm:

Notes and Questions

Template ng Banghay-aralin

Aktibidad:	Grado:
Mga tanong sa pagtuklas:	Mga mapagkukunan:
Mga resulta ng pag-aaral: Pagkakaayon ng mga pamantayan:	
Paghahanada:	
Panimula:	
May-gabay na pagsasanay:	
Indibidwal na pagsasanay:	
Pagpapakita ng natutunan:	

Aneks:

**Halimbawa ng mga
banghay-aralin at
mga aktibidad upang
maidagdag ang Wikipedia
sa silid-aralan**

Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman

Aktibidad: Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman	Pagkakaayon ng kurikulum:
Mga tanong sa pagtuklas: Paano ko mahahanap ang impormasyong kailangan ko sa internet? Paano ko matatasa ang impormasyong mahahanap ko?	Mga mapagkukunan: Kompyuter, access sa internet, kuwaderno, mga gamit sa pagsusulat, worksheet para sa Paghahanap ng Kaalaman
<p>Buod ng aralin: Pinag-iisipan ng mga estudyante at itinatala ang kanilang paglalakbay sa pagna-pagtuklas: navigate ng Wikipedia habang ina-access nila at tinatasa ang impormasyong kailangan nila upang makasagot ng isang tanong.</p> <p>Mga resulta ng pag-aaral: Kayang matukoy ng mga estudyante ang mga positibo at negatibong tagapagpahiwatig ng kalidad upang masuri ang impormasyong mahahanap nila sa Wikipedia bilang panimulang punto ng isang proyekto sa pagsasaliksik.</p>	
<p>Paghahanada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tumukoy ng isang proyekto sa pagsasaliksik, aktibidad, iuuwing aralin kung saan kakailanganin ng mga estudyanteng i-navigate ang internet upang makahanap ng impormasyon. • Tandaan ang hitsura ng worksheet na "Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman" pati na rin ang halimbawa at ang kasamang batayan ng pagtatasa. • Ipamahagi sa digital na paraan ang worksheet na "Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman" para sa mga estudyante na makakatapos online o i-print at gamitin sa bahay. 	
<p>Panimula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ipakilala ang paksa ng proyekto sa pagsasaliksik, aktibidad, o iuuwing aralin. • Sabihin sa mga estudyante na pag-usapan ang mga website na gagamitin nila para humanap ng impormasyon upang matapos ang kanilang proyekto. • Pangunahan ang isang usapan para maihambing ng iyong mga estudyante ang mga pakinabang at hamon ng paghahanap ng impormasyon online, kung gaano mapagkakatiwalaan ang impormasyon, at kung paano maiiwasan ang pamamlahiya sa kanilang gawa. Ituon ang kanilang atensyon sa Wikipedia mismo at sabihin na gagamitin nila ito bilang panimulang punto sa kanilang proyekto. • Ipakilala ang mga positibo at negatibong tagapagpahiwatig ng kalidad mula sa Modyul 2 at sabihin sa iyong mga estudyante na gagamitin nila ang mga ito habang nagna-navigate sila sa Wikipedia upang simulan ang kanilang proyekto. 	
<p>Mga positibong tagapagpahiwatig ng kalidad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ito ay naglalaman ng ilang sanggunian mula sa mga mapagkakatiwalaang pinagmulan. • Ito ay may pangunahing seksyon na nagbibigay-kaalaman at malinaw. • Sinasaklaw nito ang iba-ibang may-kaugnayang aspekto ng isang paksa. • Nagpapakilala ito ng balansyado at organisadong nilalaman. • Isinulat ito mula sa nyutral na pananaw. 	<p>Mga negatibong tagapagpahiwatig ng kalidad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wala itong anumang mga sanggunian. • Mayroon itong pambalang banner. • Naglalaman ito ng mga pagkakamali sa pagbabaybay o balarila. • Naglalaman ito ng di-napapanahong impormasyon tungkol sa isang pangkasalukuyang paksa. • Naglalaman ito ng mga opinyong at mga pahayag ng paniniwala na walang pinagmulan.

May-gabay na pagsasanay:

- Pumili ng isang paksa bilang halimbang tatapusin sa worksheet na "Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman".
- Ipakita kung paano hanapin ang paksa mula sa kahon ng paghahanap ng Wikipedia, kung paano itala ang impormasyon sa worksheet, at ipalagay sa iyong mga estudyante ang kanilang opinyon tungkol sa mga positibo at negatibong tagapagpahiwatig ng kalidad na nakita nila sa artikulo sa Wikipedia.

Indibidwal na pagsasanay:

- Bigyan ang iyong mga estudyante ng oras para kani-kaniyang matapos ang worksheet na "Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman". O kaya, pwede silang gumawa nang may kapares.
- Tiyaking nasa kanila ang tala ng mga positibo at negatibong tagapagpahiwatig ng kalidad at pwede nilang tingnan ang mga ito kapag kinakailangan.
- Gumabay at bigyan ng opinyon ang iyong mga estudyante habang ginagawa nila ang aktibidad.

Pagpapakita ng natutunan:

- Ipapadala sa iyong mga estudyante ang kanilang mga nasagutang worksheet: kunan ng litrato ang naka-print na worksheet, screenshot, atbp.
- Ipapabahagi sa 2 -3 estudyante ang prosesong sinunod nila: Ano ang kapaki-pakinabang? Ano ang mahirap? Ano-anong tagapagpahiwatig ng kalidad ang natukoy nila sa mga artikulong nahanap nila? Mahusay bang punto ng pagsisimula ang Wikipedia para sa kanilang pagsasaliksik?
- Tasahin ang ginawa ng iyong mga estudyante gamit ang iminungkahing batayan at magbigay ng komento.
- Kung mayroon, ilathala ang gawaing nilikha ng iyong mga estudyante sa blog ng paaralan, birtwal na paskilan ng pabatid, paskilan ng Pinterest ng klase, atbp.

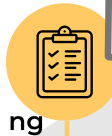
Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman

Panuto: Gamitin ang worksheet na ito suriin ang inyong paghahanapng impormasyon sa Wikipedia. Sagutin ang bawat tanong sa bawat kahon hanggang maabot ang "Finish" line. Ikumpara ang iyong mga sagot sa sagot ng iyong mga kaklase.

Blank rounded rectangular box for the answer to the first question.

Alin na mga sanggunian ng impormasyon ang sunod kong bibisitahin?

Blank rounded rectangular box for the answer to the second question.

Ano ba ang mga pangunahing diskusyon tungkol sa paksang ito na makikita sa "Usapan" na pahina?

Blank rounded rectangular box for the answer to the third question.

Paano ko ba matutukoy kung mga ito'y katotohanan o opinyon lamang?

Blank rounded rectangular box for the answer to the fourth question.

Blank rounded rectangular box for the answer to the fifth question.

Ano ba ang mga mahalagang impormasyon na aking mahahanap?

Ano ba ang mga negatibong indikasyon na maaari kong makita sa mga artikulong ito?

Blank rounded rectangular box for the answer to the sixth question.

Ano ba ang mga positibong indikasyon na maaari kong makita sa mga artikulong ito?

Blank rounded rectangular box for the answer to the seventh question.

Blank rounded rectangular box for the answer to the eighth question.

Alin bang mga artikulo ang sa tingin ko ay makakatulong?

Ano ba ang aking hinahanap? Ano ang mga keyword na maari kong gamitin sa paghahanap?

Blank rounded rectangular box for the answer to the ninth question.

Magsimula Na!

Ang Paghahanap Ko ng Kaalaman - Halimbawa at Rubric

Dito makikita ang halimbawa ng kumpletong Lakbay Kaalaman Worksheet at ang halimbawang rubric kung paano susuriin ang gawain. I-angkop at palitan kung nararapat.

Sunod, babasahin ko ang mga sangguniang ito na nakapaloob sa mga artikulo ng Wikipedia na aking nasuri:
 - [Grand Old Man of Philippine Art](#)
 - [Pioneers of Philippine Art](#)
 - [Encyclopedia of World Biography on Fernando Amorsolo](#)

Alin na mga sanggunian ng impormasyon ang sunod kong bibisitahin?

Nakatala sa Usapan Pahina na ang artikulong ito ay napili nang pamayanan bilang isa sa pinakamabuting artikulo sa Wikipediang Tagalog

Ano ba ang mga pangunahing diskusyon tungkol sa paksang ito na makikita sa "Usapan" na pahina?

Ang mga pangunahing detalye sa buhay ni Amorsolo, ang kanyang mga nagawa at mga gantimpala at parangal na naabot sa kanyang buhay at karera.

Paano ko ba matutukoy kung mga ito'y katotohanan o opinyon lamang?

Hindi ito mga opinyon sapagkat nakikita ko ang mga sangguniang pinagkunan sa paggawa ng mga teksto.

Ang mga artikulo na aking nakuha sa Wikipedia ay maraming sanggunian. Ang pangunang talata ay nagbibigay ng kaalaman sa iba't-ibang aspeto ng buhay ni Amorsolo.

Ano ba ang mga mahahalagang impormasyon na aking mahahanap?

Ano ba ang mga negatibong indikasyon na maaari kong makita sa mga artikulong ito?

- [Fernando Amorsolo](#)
 - [Fernando Amorsolo: Mga Panguhaning Nagawa](#)
 - [Pambansang Alagad ng Sining](#)

Ano ba ang mga positibong indikasyon na maaari kong makita sa mga artikulong ito?

Hindi ako nakakita ng negatibong indikasyon sa kalidad ng mga artikulo, marami itong sanggunian, bago ang impormasyon at walang nakalagay na babala.

Alin bang mga artikulo ang sa tingin ko ay makakatulong?

Ano ba ang aking hinahanap? Ano ang mga keyword na maari kong gamitin sa paghahanap?

Naghahanap ako ng mga impormasyon tungkol sa talambuhay ni Fernando Amorsolo, halimbawa ng kanyang mga gawa at mga gantimpala.

Magsimula Na!

Ang mga mag-aaral ay....	Punto	
Nakilala ang mga mahahalagang salita sa at mga parametro sa paghahanap		3 <i>Malinaw na nagpapakita ng pag-unawa</i>
Nasuri ang artikulo gamit ang positibo at negatibong mga indikasyon ng kalidad		2 <i>May Ilang pagpapakita ng pag-unawa</i>
Na-buod ang impormasyong kanilang hinahanap upang masagutan ang kanilang orihinal na tanong		1 <i>Hindi kumpletong nasagot ang gawain</i>
Natukoy kung ang artikulo ay naglalaman ng katotohanan o opinyon		
Nakalista ng iba pang sanggunian ng impormasyon upang maipagpatuloy ang pananaliksik		

Kasaysayan

Aktibidad: Sino ang nasa aklat-aralin mo?	Pagkakaayon ng kurikulum:				
Mga tanong sa pagtuklas: Sino ang kinatawan sa aking mga aklat-aralin? Sino ang nawawala? Ano ang "nagpapatanyag" sa isang tao?	Mga mapagkukunan: Kompyuter, access sa internet, aklat-aralin ng kasaysayan, kuwaderno, mga gamit sa pagsusulat.				
Buod ng aralin: Sinasaliksik ng mga estudyante ang Wikipedia upang lumikha ng isang profile tungkol sa isang tanyag na tao na hindi kinakatawan sa kanilang aklat-aralin ng kasaysayan.					
Mga resulta ng pag-aaral: Masusuri ng mga estudyante ang mga kakulangan sa pagkakatawan sa kanilang aklat-aralin ng Kasaysayan at magagamit ang Wikipedia upang saliksikin ang buhay ng mga tanyag na tao sa lokalidad na hindi kasama sa kanilang aklat-aralin.					
Paghahanada:	<ul style="list-style-type: none"> • Repasuhin ang aklat-aralin na ginagamit ng iyong mga estudyante sa kanilang Kasaysayan na klase. • Bigyang-pansin ang mga pangunahing kakulangan sa pagkakatawan ng mga tanyag na tao kung ito ay nagtatampok ng: kasarian, pagkamamamayan, pagkakakilanlan ng lahi, katutubong wika, atbp. • Gumawa ng grid upang mabigyang-diin ang pangunahing kakulangan sa pagkakatawan para makumpleto ito ng iyong mga estudyante. Kung tutuon tayo sa kakulangan sa kasarian, halimbawa, maaaring maging ganito ang hitsura ng iyong grid:<table border="1" data-bbox="480 1182 1329 1330"><tr><td>Kababaihang itinatampok sa aking aklat-aralin ng Kasaysayan</td><td>Kalalaking itinatampok sa aking aklat-aralin ng Kasaysayan</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	Kababaihang itinatampok sa aking aklat-aralin ng Kasaysayan	Kalalaking itinatampok sa aking aklat-aralin ng Kasaysayan		
Kababaihang itinatampok sa aking aklat-aralin ng Kasaysayan	Kalalaking itinatampok sa aking aklat-aralin ng Kasaysayan				
Panimula:	<ul style="list-style-type: none"> • Sabihin sa estudyante na huwag mag-atubiling magbahagi ng mga pangalan ng mga tanyag na tao sa kasaysayan ng kanilang bansa/mundo. Magbigay ng ilang halimbawa para makapagsimula sila. Ilista sila sa isang nakabahaging dokumento o sa birtwal na pisara. • Itanong sila kung kaya nilang tumukoy ng ilang pangkaraniwang mga katangian ng mga taong natukoy nila at ipapansin sa kanila ang mga hindi nakasama: Karamihan ba sa listahang ito ay kalalaking/kababaihan? Paano nalaman ng iyong mga estudyante ang tungkol sa kanila? Ano ang nagpapatanyag sa mga taong ito? • Itala ang mga pangunahing punto ng usapang ito. • Ipakilala ang layunin ng aktibidad na ito: • "Tutukuyin natin kung sino ang itinatampok sa at kung sino ang hindi nakasama sa ating aklat-aralin ng Kasaysayan. Idaragdag natin ang mga hindi nakasamang kuwento ng mga tanyag na tayo sa pamamagitan ng pagsasagawa ng paunang pagsasaliksik sa Wikipedia at sa ibang pahina sa web".				

May-gabay na pagsasanay:

- Ipapansin sa mga estudyante ang kanilang aklat-aralin ng Kasaysayan at itanong sa kanila kung sa tingin nila ay mahahanap nila doon ang mga taong inilista nila sa naunang aktibidad.
- Ipakita sa kanila ang grid na iyong inihanda at ipalista sa kanila nang naaayon ang mga pangalan ng iba't ibang taong mahahanap nila sa kanilang mga aklat-aralin.
- Sabihin sa iyong mga estudyante na ihambing ang kanilang mga sagot sa isang kapareha. O kaya, bilang kabuuan, pwede mong ipabahagi sa 2-3 estudyante ang kanilang mga napag-alaman sa klase.
- Piliin ang halimbawa ng isang tanyag na taong hindi itinatampok sa kanilang aklat-aralin at ipakita ito sa pamamagitan ng pagsasagawa ng simpleng paghahanap tungkol sa kanila sa Wikipedia.
- Bigyang-diin ang iba't ibang seksyon ng isang artikulo sa Wikipedia na pinakakapaki-pakinabang para sa aktibidad na ito. Halimbawa: pangunahing seksyon, mga sanggunian, panloob na kawing.
- Ipakita ang profile na inihanda mo tungkol sa isang tanyag na taong hindi nakasama sa aklat-aralin ng Kasaysayan.
- Ipaliwanag sa mga estudyante kung paano nila lilikhain ang kanila: ang pangunahing impormasyon na dapat nilalaman nito, ang estilo ng pagsusulat, kung paano dapat punto ng pagsisimula ang Wikipedia, ang mga panlabas na sanggunian na hindi nila maisasagawa.
- Paalala: kung walang mga artikulong mahanap sa Wikipedia tungkol sa mga hindi nakasamang tanyag na tao na natukoy mo, gabayan ang iyong mga estudyante upang maghanap sa web gamit ang mga katulad na naaangkop na prinsipyo.

Indibidwal na pagsasanay:

- Sabihin sa iyong mga estudyante na sila naman ang maghahanap ng karagdagang impormasyon tungkol sa tanyag na taong hindi nakasama sa kanilang aklat-aralin.
- Papiliin sila ng isang tanyag na taong gusto nilang isama sa kanilang aklat-aralin. Maaari itong magmula sa kanilang pinagsama-samang listahan na kanilang nilikha o iba pang tao na kanilang natukoy.
- Bigyan ang iyong mga estudyante ng sapat na oras upang isagawa ang kanilang pagsasaliksik sa web.
- Magbigay ng opinyon sa estilo ng pagsusulat, pinakamagagandang kasanayan upang maiwasan ang pamamlaahiya, pagsipi ng pinagmulan, paghahanap maliban sa Wikipedia, atbp.

Pagpapakita ng natutunan:

- Ipapakita sa iyong mga estudyante ang mga profile na kanilang nalikha. Maaari itong gawin sa maliliit na grupo, nang magkapares, o sa harap ng buong klase.
- Ipaisip sa mga estudyante ang prosesong sinunod nila: Paano nila natukoy ang mga hindi nakasamang tanyag na tao, paano sila naghanap ng impormasyon sa web, paano nila naberipika ang mga pinagmulan ng impormasyon, paano nila pinili ang kanilang isasama sa profile, at kung ano-anong aralin ang kanilang natutunan tungkol sa aktibidad na ito.
- Kung mayroon, ilathala ang gawaing nilikha ng iyong mga estudyante sa blog ng paaralan, birtwal na paskilan ng pabatid, paskilan ng Pinterest ng klase, atbp.

Agham

Aktibidad: Limang pag-click lang ang kailangan

Pagkakaayon ng kurikulum:

Mga tanong sa pagtuklas: Paano ka tumutuklas ng bagong impormasyon sa internet? Paano nagiging magkakaugnay ang iba't ibang mga pahina ng web?

Mga Mapagkukunan: Kompyuter o cellphone, access sa internet, kuwaderno

Buod ng Aralin: Nagna-navigate ang mga estudyante sa mga kawingan sa mga artikulo sa Wikipedia sa pamamagitan ng limang pag-click bilang modelo upang makatuklas ng bagong impormasyon sa internet.

Mga Resulta ng Pag-aaral: Matutukoy ng mga estudyante kung paano nagiging magkakaugnay ang mga impormasyon sa internet sa pamamagitan ng mga kawingan, at mapaghahambing ang kanilang mga napag-alaman sa iba nilang mga kasamahan.

Paghahanda:

- Pumili ng 3 - 4 na artikulo sa Wikipedia tungkol sa mga paksang tinatalakay ninyo sa inyong aralin sa agham para sa buong linggo.
- Repasuhin ang mga artikulo upang matiyak na ang mga ito ay mga halimbawa ng mga artikulo sa Wikipedia na itinuturing mong may de-kalidad na nilalaman.
- Maghanda ng tsart para sa mga estudyante upang itala ang kanilang mga aksyon:

Article	Click 1	Click 2	Click 3	Click 4	Final Click

Panimula:

- Ipakita sa iyong mga estudyante ang paksa para sa buong linggo.
- Ipakilala ang Wikipedia at kung paano gamitin ang kahon ng paghahanap para makapaghanap ng impormasyon.
- Magpakita ng halimbawa ng isang artikulo sa Wikipedia mula sa mga napili mo na tungkol sa inyong paksa para sa buong linggo sa pamamagitan ng paggamit sa kahon ng paghahanap.
- Ipakita ang iba-ibang bahagi ng artikulo at ang impormasyong makukuha ng mga estudyante.
- Tumuon sa mga kawingan: ipakita ang pagna-navigate sa loob ng Wikipedia sa pamamagitan ng mga kawingan, kung paano nagiging magkakaugnay ang impormasyon para sa madaling pag-access sa loob ng ensiklopedya, ang mga bagong artikulong nahahanap mo, at kung paano nakakatulong sa iyo ang mga ito upang palawakin ang paksa.
- Ipakita ang pagkakaiba sa pagitan ng mga panloob ng kawing at mga panlabas na kawing. Bigyang-diin ang katotohanan ng ang isang artikulo sa Wikipedia ay palaging pwedeing maging punto ng pagsisimula sa paghahanap ng impormasyon.

May-gabay na pagsasanay:

- Ipakita ang tsart na iyong inihanda at sabihin sa mga estudyante na itatala nila ang kanilang pagna-navigate sa Wikipedia.
- Tumuon sa mga kondisyon: may 2 - 3 artikulo kung saan sila dapat magsimula, maaari silang magsimula sa pagbabasa ng mga artikulo at mag-click sa anumang kawing na gusto nilang malaman, pero 5 pag-click lang ang pwede nilang gawin. Pagkatapos ng 5 pag-click, kailangan nilang huminto sa pagba-browse.
- Ipatala sa kanila ang mga pangalan ng bawat artikulo na kanilang binisita pagkatapos ng bawat pag-click: maaari nilang kopyahin ang kawing ng artikulo, isulat ang pangalan, o kumuha ng mga screenshot.
- Magpasulat sa kanila ng ilang mga salik na natutunan nila sa bawat pahinang nabisita nila.
- Gawin nang magkakasama ang unang artikulo.
- Ihambing ang inyong mga resulta sa mga resulta ng isang estudyante.

Indibidwal na pagsasanay:

- Biyang ng oras ang mga estudyante upang mag-isang ma-navigate at maitala ang kanilang mga aksyon.
- Magbigay ng kinakailangang suporta.
- Himukin ang pagiging malikhain at independesya ng iyong mga estudyante sa kung paano nila itatala ang kanilang karanasan sa pagna-navigate.

Pagpapakita ng natutunan:

- Ipatapos sa iyong mga estudyante ang kanilang mga tsart para sa pagtatanghal.
- Magbigay ilang alternatibo: paggawa ng slideshow, collage, ulap ng mga salita, infographic, atbp.
- Pagparis-parisin ang mga estudyante o pagsamahin sa maliliit na grupo at ipahambing sa kanila ang iba't ibang artikulo sa Wikipedia na kanilang natuklasan.
- Tipunin ang klase at ipabahagi sa 2 - 3 estudyante ang kanilang karanasan at mga natutunan: Madali bang maintindihan ang nilalaman? Ano ang kapaki-pakinabang sa kanila? Ano sana ang gusto pa nilang mahanap? Ano ang naituro nito sa kanila tungkol sa kanilang mga kasanayan sa pag-access ng impormasyon sa web?

Araling Panlipunan

Aktibidad: Apat na star para sa Wikipedia!

Pagkakaayon ng kurikulum:

Mga tanong sa pagtuklas: Mapagkakatiwalaan mo ba ang lahat ng iyong nababasa sa online? Paano mo masasabi kung ang nakita mong nilalaman sa online ay mapagkakatiwalaan? Paano mo matatasa ang kalidad ng impormasyon na nakita mo sa online?

Mga mapagkukunan: Kompyuter o cellphone, koneksyon ng internet, notebook, mga gamit panulat

Buod ng Aralin: Sinusuri ng mga estudyante ang mga artikulo sa Wikipedia and nirarangguhan ang kanilang kalidad batay sa simpleng sistema ng pagmamarka gamit ang star.

Mga Resulta ng Pag-aaral: Nagagawang masuri ng mga estudyante ang mga artikulo sa Wikipedia at ipaliwanag kung paano nila magagamit ang pamantayan ng pagsusuring ito upang pag-aralan ang impormasyong nakita nila sa ibang mga website.

Paghahanda:

- Maghanda ng slide o grapikong representasyon ng sistema sa pagmamarka gamit ang star na iyong ipapakita:

★ Ang artikulo ay may malinaw na pangunahing seksyon	★ Ang artikulo ay may 5 o higit pang sanggunian sa mga mapagkakatiwalaang pinagmulan
★ Ang artikulo ay isinulat mula sa nyutral na pananaw	★ Naglalaman ang artikulo ng napapanahong impormasyon

- Ibagay ang sistema sa pagmamarka gamit ang star sa sarili mong pangangailangan: gawing mas espesipiko ang mga hangganan, magdagdag ng isa o dalawang karagdagang star, atbp.
- Pumili ng dalawang artikulo sa Wikipedia na may kaugnayan sa paksang iyong itinuturo sa linggong iyon upang gamiting halimbawa.

Panimula:

- Gabayan ang pagbabalik-tanaw kasama ng iyong mga estudyante tungkol sa kung paano nila i-navigate ang web upang makita ang impormasyong kailangan nila. Magtuon sa: Aling mga site ang mas madalas nilang bisitahin? Para sa anong layunin? Anong uri ng nilalaman ang nakikita nila? Paano nila matatasa kung ang nilalaman na nakita nila ay mapagkakatiwalaan?
- Itala ang mga pangunahing ideya na makukuha sa talakayang ito.
- Tanungin ang mga estudyante tungkol sa kanilang paggamit partikular ng Wikipedia: Paano nila ginagamit ang impormasyong nakita nila doon? Ano ang mga element ng artikulo sa Wikipedia? Mapagkakatiwalaan ba nila ang impormasyong nakita nila sa Wikipedia?
- Itala ang kanilang mga ideya at magbigay ng gabay kung kinakailangan.

May-gabay na pagsasanay:

- Ipakilala ang sistema ng pagmamarka gamit ang mga star bilang tool upang matulungan silang masuri ang impormasyon na nakikita nila sa Wikipedia.
- Ipakita ang mga artikulo sa Wikipedia na iyong pinili bilang mga halimbawa.
- Ihatid ang iyong mga estudyante sa pamamagitan ng pamantayang kinatawan ng bawat star at talakayin kung karapat-dapat sa artikulo ang star na iyon o hindi.

Indibidwal na pagsasanay:

- Tulungan ang iyong mga estudyante na pumili ng isa o dalawang artikulo sa Wikipedia upang magsagawa ng kaparehong pagsusuri.
- Hilingin sa kanila na idokumento ang kanilang mga desisyon: sa isang talahanayan, isang slideshow, isang simpleng infographic, o pagkuha ng tala sa kanilang notebook.
- Bigyan sila ng sapat na panahon upang isagawa ang aktibidad at gabayan sila kung kinakailangan.

Pagpapakita ng natutunan:

- Hayaang ipakita ng mga estudyante ang mga artikulong kanilang nasuri at ang kanilang markang star na ibinigay sa kanila.
- Gumawa ng isang talakayan para sa mga estudyante upang magbalik-tanaw sa kanilang natutunan tungkol sa impormasyon na kanilang nagamit sa online: Nakatulong ba ang sistema ng pagmamarka upang suriin ang impormasyong nakita nila? Maaari ba nilang gamitin ang pamantayang ito kapang nag-navigate sila ng impormasyon sa ibang mga website? Paano?
- Kumuha ng mga tala ng talakayang ito at ikumpara ang mga iyon sa mga tala mula sa panimulang aktibidad. Hayaang makilala ng iyong mga estudyante ang kahalagahan ng pagkakaroon ng napapanahong impormasyon na ipinakita nang may kalinawan, isinulat mula sa nyutral na pananaw, at may malinaw ng mga sanggunian sa mga ginamit na pinagmulan.

Sining ng Wika

Aktibidad: Ang pelikula ko sa Wikipedia

Pagkakaayon ng kurikulum:

Mga tanong sa pagtuklas: Ano ang nagpapaespesyal sa pelikula? Paano naipapahayag ang parehong impormasyon

Resources: Kompyuter o cellphone, koneksyon ng internet, notebook, mga gamit panulat

Buod ng Aralin: Ikinukumpara ng mga estudyante ang impormasyon tungkol sa sikat na pelikula sa Wikipedia at ibang mga website upang maunawaaan ang mga pagkakaiba sa istilo ng teksto at lumikha ng artikulo na pang-ensiklopedya tungkol sa pelikula na hindi pa makukuha sa Wikipedia.

Mga resulta ng Pag-aaral: Natutukoy ng mga mag-aaral ang iba't ibang istilo ng pagsusulat sa internet at nalalaman kung ang mga teksto ay isinulat mula sa nyutral na pananaw.

- Paghahanda:**
- Maghanap ng mga artikulo sa Wikipedia tungkol sa mga pelikula na ikinasisiya ng iyong mga estudyante sa panahong ito.
  - Maghanap ng ibang mga website or midya na binibisita ng iyong mga estudyante upang malaman ang tungkol sa pelikula.
  - Maghanda ng ilang pag-iisipang 2 tanong para sa iyong mga estudyante upang maanalisa ang pagkakaiba kung paanong ang mga balangkas ng pelikula ay inilalahad sa pamamagitan ng Wikipedia (pang-ensiklopedya, nyutral na pananaw) at iba pang mga website (mga opinyon, pagsusuri ng mga kritiko, patalastas, atbp.). Halimbawa:
    - ❖ Aling website ang mas mabisang naglalarawan sa pelikula?
    - ❖ Aling website ang naghihikayat sa akin na panoorin ang pelikula?
    - ❖ Aling website ang nagpapahayag ng personal na pagtingin sa pelikula?

- Panimula:**
- Tinutulungan ang mga estudyante na maalala ang kanilang mga paboritong pelikula: isulat ang mga pamagat sa dokumento o birtwal na paskilan, hilingin sa kanilang maglagay ng mga larawan ng mga karatula ng pelikula sa slideshow, o hilingin sa kanila na ilarawan ang pelikula at hayaan ang iba na hulaan ang pamagat.
  - Gumawa ng pinagtulungang listahan list ng mga website na binibisita ng iyong mga estudyante upang malaman ang tungkol sa mga paparating na pelikula.
  - Ipakilala ang Wikipedia bilang isa pang website kung saan makakahanap sila ng impormasyon tungkol sa isang pelikula (kung hindi pa ito naipalalabas).

May-gabay na pagsasanay:

- Ikumpara ang artikulo tungkol sa isang pelikula na mayroon sa Wikipedia at iba pang website na rekomendado ng iyong mga estudyante.
- Bigyan ng panahon ang mga estudyante na malayang mabasa ang mga artikulo.
- Hatiin sila sa maliliit na grupo upang talakayin ang mga pagkakaiba sa mga website na ito gamit ang mga pinag-iisipang tanong na iyong inihanda.
- Pabalikin sila at hilingin sa 2 - 3 estudyante na ibahagi ang kanilang iniisip.

Indibidwal na pagsasanay:

- Hilingin sa mga estudyante na pumili ng isang pelikula na wala pa ang artikulo sa Wikipedia.
- Sabihin sa iyong mga estudyante na lilikha sila ng pagtutularang artikulo sa Wikipedia tungkol sa pelikulang ito.
- Gabayan sila sa mga pangunahing bahagi ng artikulo sa Wikipedia tungkol sa pelikula at iwan ito bilang halimbawa. Muling ituro sa mga katangian ng tekstong pang-ensiklopedya.
- Magbigay ng suporta kung kinakailangan habang malayang gumagawa ang iyong mga estudyante sa kanilang mga artikulo. Maaari itong gawin sa dokumentong digital o sa kanilang mga notebook. O di kaya, maaari ding gumawa ang mga estudyante nang magkakapareha o maliliit na grupo.
- Repasuhin na ang mga estudyante ay isinasama ang iba't ibang elemento ng artikulo sa Wikipedia at isinusulat ang kanilang mga teksto mula sa nyutral na pananaw.

Pagpapakita ng natutunan:

- Kolektahin ang mga pinagtularang artikulo sa Wikipedia na ginawa ng mga estudyante.
- Ipakita sila bilang gallery view sa pamamagitan ng mga slideshow o iba pang plataporma na iyong gusto.
- Pumili ng 2 - 3 hindi sunod-sunod na artikulo na ginawa ng iyong mga estudyante at hilingin sa klase na patunayan na ito ay nagtataglay ng iba't ibang elemento ng artikulo sa Wikipedia at ito ay tunay na isinulat mula sa nyutral na pananaw. O di kaya, maaring magpalitan ang mga estudyante ng mga artikulo at magbigay ng komento nang direkta sa kanilang mga kamag-aral.
- Kung mayroon, ilathala ang gawa na nilikha ng iyong mga estudyante sa blog ng paaralan, birtwal na paskilan ng pabatid, paskila ng Pinterest ng klase, atbp.

Matematika

Aktibidad: Mga biswalisasyon ng datos sa Wikipedia

Pagkakaayon ng kurikulum:

Mga tanong sa pagtuklas: Paano maipapakita ang impormasyon sa iba't ibang paraan? Ano ang mga pakinabang ng pagpapakita ng datos sa pamamagitan ng grapika?

Mapagkukunan: Kompyuter o cellphone, koneksyon ng internet, notebook, mga gamit panulat

Buod ng aralin: Tinutukoy at binibigyang kahulugan ng mga estudyante ang mga biswalisasyon ng datos ng demograpiko ng bansa sa mga artikulo sa Wikipedia at gumagawa ng kani-kanila.

Mga resulta ng pag-aaral: Naaanalisa ng mga estudyante ang mga demograpikong impormasyon sa pamamagitan ng mga biswalisasyon ng datos, natutukoy ang mga pinagmulan ng datos, at nagdidisenyo ng bagong mga biswalidad ng datos.

- Paghahanda:**
- Gumawa ng listahan ng mga artikulo sa Wikipedia tungkol sa iba't ibang bansa na isinasama ang mga biswalisasyon ng datos sa seksyon ng kanilang "Demograpika".
  - Tiyakin na ang pinagmulan ng mga grapikong magagamit ay mapagkakatiwalaan at napapanahon.
  - Gumawa ng 2 - 3 alternatibong biswalisasyon ng datos sa ipinakita ng mga artikulo sa Wikipedia na iyong pinili. Huwag mag-atubiling maging malikhain! Gamitin ang mga pang-araw-araw ng bagay, isama ang mga sikat na tauhan, gawing grapika ang mga talahanayan, o lumikha ng munting animasyon.
  - Maghanda ng mabilisang munting kaalamang mga katanungan para sa iyong mga estudyante upang repasuhin ang demograpikong datos tungkol sa 3 - 4 na mga bansang isinama mo sa iyong listahan.

- Panimula:**
- Gumawa ng mabilisang aktibidad sa estilong munting kaalaman upang ipahula at ipaalala sa mga estudyante ang demograpikong datos tungkol sa 3 - 4 ng mga bansang iyong pinili.
  - Dalhin ang atensyon ng iyong mga estudyante sa Wikipedia at ipatukoy sa kanila ang mga sagot sa munting kaalamang katanungan sa mga kaukulang artikulo tungkol sa bawat bansa.
  - Gabayan ang iyong mga estudyante na tukuyin ang mga pinagmulan ng impormasyong ito sa pamamagitan ng pagsunod sa mga sanggunian sa mga artikulo sa Wikipedia.

May-gabay na pagsasanay:

- Pangunahan ang isang munting pananaw tungkol sa paano maipapakita sa iba't ibang paraan ang demograpikong datos, ang mga pakinabang at mga hamon ng mga biswalisasyon ng datos, at halimbawa ng mga biswalisasyon ng datos na nasasagupa ng mga estudyante sa kanilang pang-araw-araw na buhay.
- Ipakita ang mga biswalisasyon ng datos na iyong ginawa ayon sa demograpikong datos na mayroon sa Wikipedia.
- Ipakita kung paano mo binigyang kahulugan ang datos na mayroon at kinulayan, kinortehan, at binigyan ng katawagan upang ipabatid ang impormasyon.
- Hilinging magkomento ang iyong mga estudyante sa mga biswalisasyon ng datos: Alin-alin ang mas madaling maintindihan? Alin-alin ang mas mahirap maintindahan? Bakit?

Indibidwal na pagsasanay:

- Ipakita ang listahan na iyong ginawa sa mga artikulo sa Wikipedia tungkol sa iba't ibang bansa.
- Papiliin ang mga estudyante ng isang bansa na kanilang kinawiwilihan at tingnan sa pamamagitan ng seksyon ng "Demograpika" sa artikulo nito sa Wikipedia. Anong klase ng impormasyon ang maaari nilang makita? Anong klase ng mga biswalisasyon ng datos ang mayroon? Ano ang pinagmulan ng impormasyong iyon?
- Hilinging magtuon ang mga estudyante sa isang aspekto ng impormasyong naroroon sa seksyon ng "Demograpika" ng artikulo sa Wikipedia na kanilang napili (populasyon sa pamamagitan ng edad, kasarian, relihiyon, etnisidad, atbp).
- Sabihin sa iyong mga estudyante na gagamitin nila ang impormasyong iyon upang gumawa ng kanilang sariling biswalisasyon ng datos gamit ang alinman sa mga tool na digital o analog (o kombinasyon ng dalawa).
- Magbigay ng ilang mungkahi para sa proseso: isaalang-alang ang iyong manonood, pumili ng mga kulay at elemento na magpapapaunawa, pumili ng may kaugnayang impormasyon upang mapanatili itong simple, gumamit ng mga katawagang gagabay, sipiin ang mga pinagmulan.

Pagpapakita ng natutunan:

- Kolektahin ang lahat ng biswalisasyon ng datos na nagawa ng mga estudyante.
- Ipakita ang mga ito bilang gallery view sa pamamagitan ng mga slideshow o ibang plataporma na gusto mo.
- Pumili ng ilang halimbawa at pabigyan ng kahulugan sa iba't ibang estudyante ang impormasyong ipinapaabot ng mga grapikong ito.
- Kung mayroon, ilathala ang mga biswalisasyon ng datos na ginawa ng iyong mga estudyante sa blog ng paaralan, birtwal na paskilan ng pabatid, paskilan ng Pinterest ng klase, atbp.

Mga Pagkilala

Nagpapasalamat kami sa pagtutulungang ginawa ng mga lokal ng tagapag-ugnay sa bawat nangungunang bansa upang matupad ang proyektong ito at sa impormasyong tinanggap mula sa mga nag-ambag sa toolkit na ito.

Ang mga lokal ng tagapag-ugnay sa Bolibya, Moroko at Pilipinas ay susi upang mapaunlad ang mga pangangailangan sa yugto ng pagtataasa ng proyektong ito, umugnay sa mga lokal na guro sa pamamagitan ng mga detalyadong panayam, at pagbibigay kahulugan sa nilalaman ng toolkit at mga programa sa pagsasanay upang mas matugunan ang mga pangangailangan at interes ng manonood.

Nais naming pasalamatan ang dalawa naming Graduate Fellow na sina Priyal Gala at Meng Zhou na tumulong sa panimulang pananaliksik ng proyektong ito at tumulong na maisaayos.

Nais naming pasalamatan ang lahat sa Wikimedia Foundation at nasa Komunidad ng Wikimedia na nakipagtulungan sa proyektong ito sa pamamagitan ng pagbibigay ng mga kabatiran, komento, at suporta.

Nais din naming pasalamatan ang libo-libong guro na kumuha ng surbey sa paunang programa. Tinulungang ipaalam ng kanilang mga pananaw ang proyekto at isinaayos ang toolkit upang maging isang makabuluhan at praktikal na mapagkukunan para sa kanilang pagtuturo.

Mga sanggunian

2.1 Mga Haligi ng Wikipedia

- Wikipedia contributors. (2020, September 11). Wikipedia:Five pillars. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:27, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Five_pillars

2.3 Mga patakaran sa pangunahing nilalaman ng Wikipedia

- Wikipedia contributors. (2020, May 22). Wikipedia:Core content policies. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:28, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Core_content_policies

2.5 Mga pahina ng pag-uusap at iba pang mga puwang para sa komunikasyon sa Wikipedia

- Wikipedia contributors. (2020, September 5). Help:Talk pages. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:29, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Help:Talk_pages
- Wikipedia contributors. (2020, September 16). Wikipedia:Teahouse. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:29, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Tea_House
- Wikipedia contributors. (2020, September 3). Wikipedia:Village pump. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:30, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Village_pump

2.6 Tingnan ang kasaysayan at ang proseso ng paglikha ng kaalaman

- Wikipedia contributors. (2020, July 30). Help:Page history. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:30, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Help:Page_history
- Wikipedia contributors. (2020, September 15). Help:Reverting. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:31, September 16, 2020, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Help:Reverting>
- Wikipedia contributors. (2020, July 25). Wikipedia:Be bold. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:31, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Be_bold

2.7 Mga sanggunian at pagpapatunay

- Wikipedia contributors. (2020, August 28). Wikipedia:Verifiability. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:32, September 16, 2020, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Verifiability>
- The Wikipedia Library/1Lib1Ref. (2020, May 14). Meta, discussion about Wikimedia projects. Retrieved 15:32, September 16, 2020 from <https://meta.wikimedia.org/wiki/1lib1ref>
- Wikipedia contributors. (2020, July 29). Wikipedia:No original research. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 15:33, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:No_original_research